

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

FRIDAS BOK

Ord och Toner av Birger Sjöberg

Småstadsvisor om

om Döden

Frida och Naturen

och Universum

Stockholm Albert Bonniers förlag.

Högfeldt.

FRIDAS BOK

Ord och Toner av Birger Sjöberg

Småstadsvisor om
Frida och Naturen

om Döden
och Universum

Stockholm Albert Bonnier's förlag.

Högfeldt.

Hemming Egebrand har av Anna Rørdahl
erhållit detta korrektur.

FRIDAS BOK

H 1973: 80

FRIDAS BOK

SMÅSTADSVISOR
OM FRIDA OCH NATUREN
OM DÖDEN OCH UNIVERSUM

ORD OCH TONER
AV
BIRGER SJÖBERG

STOCKHOLM
ALBERT BONNIERS FÖRLAG

CENTRALTRYCKERIET
STOCKHOLM
1923

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

	Sid.
Inledning	VII
1 Den första gång	1
2 Lilla Paris... ..	3
3 Samtal om Universum	6
4 Hästkofyndet	9
5 »På begäran».....	13
6 I Spaniens mäncken	15
7 Sommarutflykt med nykterhetslogen »Hoppets sköld».....	19
a) Marsch till festplatsen	19
b) Erinran	23
c) I festglädjens yra	26
d) Dansbanan	29
8 Om kanalerna på Mars	32
9 Frida sörjer sommaren	35
10 »Havrekungens arv».....	37
11 Krigssyn	42
12 Fridas neutralitetsförklaring	44
13 Frida i vårstädningen	47
14 »Släpp fångarne loss!»	50
15 ~~Färd~~ tankar vid Fridas ruta.....	54
16 Fjärilen på Haga	57
17 I Gustav tredjes år	59
18 Bleka Dödens minut	62
19 Duvdrottningen.....	64
20 »F. S. F. Brödratoner» på Societetens sommarfest.....	68
21 Basens sorg	70
22 Aftonsamkväm hos »F. S. F. Brödratoner»	74
23 Uppror i kören.....	80
24 Beskrivning över Näckens rosor och vattnet.....	84
25 På Richelieus tid	86
26 Duellen i Bolognareskogen	89
27 Svartsjukans demon.....	94
28 Tröst i naturen.....	99

Afton

Solen sken på alla blanka gräs, när han första gången träffade Frida. Bakom dem låg den lilla staden och myste och blundade i sin söndagsdvala vid Kanalens plaskande böljor, på vilka snipor drevo ut i sakta mak mot öppna vattnet.

Det tjänar föga till att mycket orda om de handslag, som sedan blevo växlade, de stunder av ömhet, som följde på detta stora ögonblick. Snart nog blev det klart för honom, att Frida var den vackraste, den ädlaste och värdefullaste i de myllrande skaror av kvinnor, som trängas på denna jordens gröna rund. När han stod i vardagens damm, flink och human, raskt avbitande snören, händigt och lätt slående in paket i skilda fantastiska former eller rundande strutar, liknande små ymnighetshorn, i vilka Njutningens gudinna skulle ösa sina röda och vita frestelser, vandrade hans tankar ofta bort över det vida torget. De gingo till den i lindars skugga liggande lilla tvärgata, där Frida, blond och rosig, än på sina små men fasta händer lyfte den jättestora kassaboken, än tankfullt lutade sitt burriga huvud över den svarta och iskalla kopiepressen. Båda innehade de således enkla och underordnade, ehuru på sitt sätt betydelsefulla poster i den jordiska verkstaden. Men för honom hägrade städse hoppet att kunna göra ett sving uppåt, att en gång komma över en egen affär, ja, han såg ofta dess ljusblå skylt med gullbokstäver gunga fram och åter i vinden. Dock såg han endast detta i sina tankar, ty han ägde en viss förmåga att tydligt skåda sådana ting, på vilka icke med händer kan tagas, förvisso en styrka, när han inför Frida gjorde sina poetiska eller vetenskapliga betraktelser, likväl en svaghet i verkligheternas värld, som är försedd med de hårdaste kanter. Fastän hans läggning sålunda var något inåtvänd, hände det dock sällan, att han gav fel tillbaka åt kunderna, och han var städse angelägen om att te sig fin och städad och ambitiös, egenskaper, vilka av chefen

belönades högt, måhända mindre i form av kallt guld än i ett och annat gott löftets ord.

Stadens Rådman, — nog funnos flera sådana men endast en med härskarens gestalt — som nu var i sitt sextiofjärde år och ägde det mest omfattande inflytande, den väldigaste makt, brukade någon gång vid inköpanDET av en eller annan småsak yttra: »I Eran affär blir man bemött av proPERT folk med fasta åsikter, det tycker jag om.» Det beröm, som så frikostigt utdelades av den mäktige, gladde honom särdeles mycket, ty ett gott ord ovanifrån sprider lätt och hastigt belåtenhetens värme i människans hjärta. Under långa och stilla år stod Rådmannen obruten i makt; sedermera uppblåste häftiga stormar, det knyckte och ryckte i härskarstolen, en lågande strid fördes mot den starkes förskansningar. Med en viss tacksamhet stodo alltid hans tankar vid Rådmannens sida, fastän en våg av förtrytelse understundom kunde forsa även genom hans bröst, då den väldiga handen, lugn och tvingande, spårades på skilda områden, där man tyckte att gräset kunde fått växa fritt i solen. (Såsom förhållandet var exempelvis i badhusfrågan.) Men smög tidvis omkring Rådmannen ett dovt mummel av missnöje, kunde även ofta erkännsamhetens stämma låta sig höras, och denna plögade ljuda med ett uttryck av aktning och vördnad. Ty man medgav, all bitterhet till trots, att den mäktige med sitt gråa öga i en kärlekens blick fångade Lilla Paris, den benämning, Rådmannen själv givit staden vid ett högtidligt tillfälle för att därigenom betydligt och på en gång förstora densamma och öka innebyggarnas stolthet över att inom dess gränser få utföra goda murningsarbeten till egen och efterlevandes båtnad.

Förvisso var även Lilla Paris en plats, värd att högt älskas. Stillhetens fågring ägde denna stad, när vårens dimmiga stjärnor tindrade över Doktors vita villa, när Vintergatan spände ut sitt glittrande snöre, som räckte från Fabriken långt framom Torget, och liksom syntes fastgjort vid Rådmannens flaggstång. Särdeles mild i sin skönhet var Lilla Paris, när sommaren med sin lena hand strödde blommor på gräsmattorna och med en vänlig blåst kom de många parklindarna och trädgårdspoplarna att buga sig, eller när sniporna löstes vid den trånga kanalens kaj och fördes ut av vresiga små böljor på öppna sjön till möte med sakta puttrande småångare och tröga, svarta prämar. Vild i sin

fågring var Lilla Paris, då hösten lösgjorde sina brandgula blad, då den mörkt svallande sjön skrämde in i hamnen skutor och galeaser, då de små ångarna trängdes där, oroligt rykande med skorstenarna, då stormen ven och regnslöjorna stodo täta över gatorna, över parkerna och kring den dunkla, med spruckna gravstenar överströdda Kolerakyrkogården.

Sådana oroliga aftnar sysslade Frida stilla i det lugna hemmet, medan hennes vän och ledsagare var på besök, allt under det modern i ett närliggande rum med vispen sände det ena pärlstänket efter det andra över den rynkiga tvätt, som skulle dragas. Här var han en med värme och aktning mottagen gäst; hans humana betraktelsesätt tillvann sig sympati även av den kärve fadern, som, tidigare korporal i norrländsk militärtjänst, numera uppehöll en ordningsmannabefattning vid hamnen. Med vänskap bemöttes han även av den uppbrusande och något ostadigt anlagde brodern, eljest en ung, rask agent i elektrisk armatur, och med beundran av yngsta systemen, som vid sina femton år ännu dröjde under modersvingen, ägande icke oävna anlag för sång (hon plögade ofta sjunga »Gud vet, vem som kysser dig nu»). Hans starkt svärmiska läggning, hans med tiden växande vetande skänkte så småningom en viss strålgans kring hans person. Liksom sin broder — en blid extra skollärare i Gårds kommunala skola — hade han nämligen fattat varm vänskap för böcker, vilken vackra känsla med naturlagars obeveklighet först förde honom i intim beröring med stadens Lånbibliotek och senare, när hans månadslön växte, kom honom att bliva en ivrig och tacksam abonnent på Nordisk Familjebok. De lärdomar han inhämtade, de fantasibilder han framalstrade, allt överräckte han åt Frida såsom frukter, vackra att se, lätta att förtära, men alla gömmande visdom och livserfarenhet. Väl är det riktigt, att han under läsningen av skilda verk blev alltmera belåten med de upptäckter, han gjorde rörande universums byggnad och andra betydelsefulla företeelser. Nog är det sant, att denna belåtenhet så småningom inom honom satte ett friskt, grönt skott av självbelåtenhet, att han stundom kunde gripas av en lätt tillfredsställelsens yrsel över att förstå ting i världen, vilka tidigare varit honom mera obekanta. Men den överlägsenhet, han kände, tog sig gentemot Frida de mildaste uttryck, och liksom för att ej överrumpla hennes huvud med

för starka, sönderbräckande böljor av vetande, öppnade han varsam, leende, slussarna för visdomens klara flod.

Frida lyssnade med stora ögon, kanske mindre till ordens innebörd än till denna välmenande stämman, som tonade i skilda lägen och klanger om Naturen, Döden eller Universum. Hon var en ömsint, dock icke så litet praktisk kvinna — efter modern! — och kunde därför icke alltid följa honom på hans luftiga färder; det hände stundom, att hon fällde honom under flykten, att hon med en alltför vardaglig anmärkning nedryckte honom till jorden. Men med glädje iakttog han dock, att hans egna talesätt stundtals även blevo Fridas, att de frön, han sådde, icke voro förgäves nedlagda, att Frida i stort sett var en trofast lyssnerska. På deras många utflykter inom Lilla Paris och i dess gröna omgivningar följde dem sålunda både Kärlekens bevingade gud med sin flammande kind och Vetandets allvarliga genius med blek och ädelt glansig panna.

Ungdomens glöd och friska yra voro emellertid icke deras hjärtan främmande. Smattrade nykterhetsfolkets trumma en daggig söndagsmorgon utanför Goodtemplarhuset, vände den lille svartskäggige basblåsaren Gustafsson sin jätte till tuba i juni-solskenet, uppsvällde den blå fanan med sin väldiga jordglob i blåsten, voro de gärna där; tumlade även bland festplatsens hala barr, fiskade blänkande broscher och med små förgätmigejer besatta termometrar i fiskdammen, snurrade på Rättvisans hjul, gungade i sviktande träd och åsågo den livsbejakande, rastlösa dansen på dansbanan. Jämväl sökte de sig stundom till Utvårds-husets trädgård, där Müller-Bezacks solistkapell (tre goda stråkar och ett piano) konserterade; läto under den mörka årstiden Biografens bländande strömmar av bilder draga förbi sina ögon och åhörde sakrika och goda föreläsningar på Föreläsning-institutet.

Så småningom skulle emellertid hans klara, om ock något svaga, baritonfärgade stämman öppna porten för honom till stadens sångförening, vilken efter sammanslagningen av de båda inbördes stridande kvartetterna »Hjärtats nyckel» och »Lilla Paris Sångareförbund» erhållit det enande, stormbesvärjande namnet »F. S. F. (Förenade sångarförbunden) Brödratoner». Kriget mellan de båda kvartetterna, vilket totalt hotade att ödelägga musiklivet i staden, fick sålunda sin avslutning och fred stifta-

des, en del gallringar företogs, och efter ett sammanträde (där olika förslag framkommo, bl. a. ett, att den nya kören skulle erhålla benämningen »Vänskap och Överseende», förkortat till »V och Ö», vilket förslag under hånskratt avslogs med stor majoritet) framträdde kören »Brödratoner», stark och enig, inför Lilla Paris' tacksamma åhörarskaror.

I och med sitt inträde i denna kvartett blåser över honom en annan Fröjdens fana än den blåa med jordgloben. Här höjer den verkliga festens gud sitt standar vid glaset under sångens sus och storm. Medvetandet om att tillhöra denna propra, svartklädda skara, vars knakande skjortbröst, rosiga kinder och alltid fyllda punschglas ingåvo honom en känsla av högtid och »festivitas» (för att använda den främste tenorens, hr Fritz Gyllbergs, uttryck), stärkte betydligt självkänslan, ökade kraftigt den gryende aktning, han hyste för sin egen person. I sångens vädjande toner, vid vilka ömma ord om Naturen, dess vackra skyar, dess skymning, dess dagg, dess stjärnor, forsar, blommor och fåglar voro fästade, fanns även något, som på hans sinne verkade högst tilldragande och tjusande. Tyvärr hade man emellertid icke, trots sammanslagningen och trots benämningen »Brödratoner», lyckats från sångens hov utelåsa tvedräktens djävul; inom kort börjar det bullra på nytt, ett jäsande missnöje gör sig gällande, icke minst på grund av den bortskämde hr Gyllbergs ofta inträffade indispositioner och mestadels mycket pretentiösa uppträdande. Han iakttog med verklig sorg i sitt hjärta, att i sångarbrösten icke funnos motsvarande känslor till de försäk-ringar om »trogna bröder», »muntra musikanter», »ädla känslor» o. d., vilka vid sångarfanas fläkt med intensiv enighet fyrstämmt avgåvos. Men mitt under det dova missnöjet, mellan brakande murar av nedstörtande illusioner, stod han trofast med blicken riktad uppåt, hoppandes på oljan, som skulle komma de oroliga böljorna att lägga sig. Ambitiös, tjänstvillig och ingen dålig sångare, ehuru stundom i skämtsamt hån av kvartettens näktergal betitlad blindpipa, erhöi han slutligen förtroende-posten såsom sångföreningens notförvaltare eller notchef, och säkert är, att kören aldrig kunde ha förvärvat en mera hän-given person för den krävande befattningen än just denne all-varlige och svärmiske unge sångarbroder.

Dock — hur mycket han steg, hur mycket han växte och

strålade, var Frida för honom alltid densamma. Han sålde icke sin kärlek eller undanställde Nordisk Familjebok i förgätnhetens damm; han glömde varken den gata, som ledde till Lånbiblioteket, eller den, som förde till hans älskades bo. Fast länkade tillsamman levde han och Frida sina kärleksår i skydd av Rådmannens väldiga hand, under Lilla Paris' blåa, oförlikneliga himmel, vars moln foro och skiftade såsom hans egna tankar, och vars Karlavagn, Vintergata och alla övriga stjärnor, såväl de rörliga som de fixa, ständigt påminde honom om Universums storhet, dess frikostighet och fågning:

»Ögat blänker
när jag tänker
på all fröjd, Du mitt sinne skänker,
o, mitt präktiga Universum,
där jag drömmer i Jordens lund!»

1. Den första gång...

(För Frida i ömmare stunder gjorda bekännelser, vilka dock av henne, kärleksfullt avvärjande, kallades »överdrivna ord».)

Moderato

Den förs-ta gång jag såg dig, det var en som-mar-dag på

förmiddan, då so-len lys-te klar, och äng-ens al-la blom-mor av

mång-a hund-ra slag, de sto-do bu-gan-de i par vid

par. Och vinden drog så sak-te-lig, och ne-re in-vid stranden, där

smög en böl-ja kär-leks-full till snäck-an ut - i san-den. Den
 förs-ta gång jag såg dig, det var en som-mar-dag, den
 förs-ta gång jag tog dig ut - i han - - - den.

Den första gång jag såg dig, det var en sommardag
 på förmiddan, då solen lyste klar,
 och ängens alla blommor av många hundra slag,
 de stodo bugande i par vid par.
 Och vinden drog så saktelig, och nere invid stranden,
 där smög en bölja kärleksfull till snäckan uti sanden.
 Den första gång jag såg dig, det var en sommardag,
 den första gång jag tog dig uti handen.

Den första gång jag såg dig, då glänste sommarskyn,
 så bländande som svanen i sin skrud.
 Då kom det ifrån skogen, från skogens gröna bryn
 liksom ett jubel utav fåglars ljud.
 Då ljud en sång från himmelen, så skön som inga flera;
 det var den lilla lärkan grå, så svår att observera.
 Den första gång jag såg dig, då glänste sommarskyn
 så bländande och grann som aldrig mera.

Och därför när jag ser dig, om ock i vinterns dag,
 då drivan ligger glittrande och kall,
 nog hör jag sommarns vindar och lärkans friska slag
 och vågens frus i alla fulla fall.
 Nog tycker jag ur dunig bädd sig gröna växter draga
 med blåklint och med klöverblad, som älskande behaga,
 att sommarsolen skiner på dina anletsdrag,
 som rodna och som stråla och betaga.

2. Lilla Paris.

(I sällskap med Frida, som lojt sig i gräset, betraktar han från andra sidan viken deras stad en söndagsmorgon. Anställer därvid jämförelser med Paris och gläder sig åt, att deras stad endast på ytan liknar den stora världsstaden, men är bättre till sin inre karaktär. Frida lyssnar tämligen förstrött.)

Frida! »Ja!» Fri-da! »Ja-ha!» Se, staden flaggar! Du-kar svä-va,
 sommarns vindar dra. Böljor blå, de kryss-sa och slå kring

svar-ta sku-tor, gup-pan-de, med ved och brä - - der på. Den

sta-den, svept i ro-sigt dis, lik pär - la i ett flor, den

tyc-ke har ut-av Pa-ris, som Råd-man sagt och tror!

Lil-la Pa-ris, Lil-la Pa-ris, du

lig-ger trygg och tind-ran-de i som-marns fris-ka bris!

Frida! »Ja.»
 Frida! »Jaha!»
 Se, staden flaggar! Dukar sväva, sommarns vindar dra.
 Bøljer blå,
 de kryssa och slå
 kring svarta skutor, guppande, med ved och bräder på.
 Den staden, svept i rosigt dis,
 lik pärla i ett flor,
 den tycke har utav Paris,
 som Rådman sagt och tror!
 Lilla Paris,
 Lilla Paris,
 du ligger trygg och tindrande i sommarns friska bris!

Allvarsam
 blickar där fram
 vår kommunala Fattiggård med ankor på sin damm
 Rosigt ljus
 på Sparbankens hus;
 markiser fladdra vilt och skönt vid blåstarns ryck och sus.
 Så lugn, förutan rök och tjut,
 Fabriken sova får.
 Vårt Föreläsningstinstitut
 bak gröna buskar står.
 :: Lilla Paris, ::
 du ligger trygg och tindrande i sommarns friska bris.

Lövad båt,
 pustar med ståt;
 ur sidan sprutar vattnet blankt och plaskar efteråt.
 Ljust ett par,
 sommarklätt drar
 på bron uti ett gullgult moln — röd parasoll hon har!
 Är det en bild utav Paris,
 nog är den blid och still!
 Därövan på sitt enkla vis
 hörs svenska lärkans drill.
 :: Lilla Paris, ::
 du ligger trygg och tindrande i sommarns friska bris.

Frida! »Ja.»
 Frida! »Jaha!»
 Tänk, ifall plötsligt franska vindar börja kring oss dra!
 Frida satt
 fager, fast matt,
 med mjölig kind och blodröd mund och mörkögd som en natt.
 Vid häckens lilla blomsterskog,
 där klang mitt kärlekstal,
 där stod jag skön, men ledsamt nog
 så slapp uti moral.
 :: Lilla Paris, ::
 du ligger trygg och tindrande i sommarns friska bris.

Väl som är!
 Lyckligt som är!
 Vår stad, till ytan lik Paris, har ej dess karaktär.
 Skön till form
 men fjärran all storm,
 revolution, soldaters tramp och hopars vilda gorm.
 Där släpas ej vid facklors brand
 med blåst i yvigt hår
 vår Rådman ut av bödelns hand
 en natt när trumman går.
 Lilla Paris,
 Lilla Paris,
 du ligger trygg och tindrande i sommarns friska bris!

3. Samtal om Universum.

(Kort föreläsning under skogspromenad. Frida synes ett ögonblick gripen av oändlighetstanken. Han hotar bliva ateist, troligen för att skaka sin följeslagerska, som dock inför det mindre vanliga ordet svarar undvikande. Mot slutet av samtalet blir Frida något stucken.)

Moderato.

Frå-gar Fri-da mig om stjär-nor kla-ra, vill jag sva-ra:

Jor-dar ä-ro de, ej sil-ver-bloss. Frå-gar du mig så om

jämt de vara? Nej, de fa-ra, först i ring lar, se-dan bort från oss.

»Åh, när så du ta-lar, gung-a berg och da-lar, hu-vet sur-rar och får

knappast ro...» Ha! För-låt jag skrat tar! Ej så lätt man fat-tar

Un-i-ver-sum, som man strax vill tro! Frå-gar Fri-da mig om
stjär-nor kla-ra, vill jag sva-ra: Jor-dar ä-ro de, ej sil-ver-bloss.

Frågar Frida mig om stjärnor klara,
vill jag svara:
Jördar äro de, ej silverbloss.
Frågar du mig så om jämt de vara?
Nej, de fara,
först i ringlar, sedan bort från oss.
»Åh, när så du talar,
gunga berg och dalar,
huvet surrar och får knappast ro...»
Ha! Förlåt jag skrattar!
Ej så lätt man fattar
Universum, som man strax vill tro!
Frågar Frida mig om stjärnor klara,
vill jag svara:
Jordar äro de, ej silverbloss.

Rymden är som full av gröna prickar.
Ständigt skickar
vår Natur planeter ut på dans. (Fin.)
Vart man än på himlavalvet blickar,
alltid nickar
det en liten stjärna någonstans!

Beder

»Ja, men Himlens boning . . . »
~~Bedet~~ om förskoning,
Universum allt oändligt är.
Jorden, som de andra,
får tills slutet vandra,
svept i slöjan av en atmosfär. (D. C.)

Frågar Frida mig, om bak det tomma
ängar blomma,
ej jag rövar hennes barnatro. (Fin.)
Himlens port jag ej vill gärna bomma
för de fromma.
Må de äga den i lycklig ro!
Men inom mig bränner
och jag stundom känner,
som jag själv vill bliva ateist . . .
»Bliv vad du behagar,
endast att du lagar,
så du ej blir ångerköpt till sist.» (D. C.)

Hur nu saken vrids i snirklar hundra:
Jämt beundra
Skapelsen man må med villighet.
Vår Natur må susa eller dundra,
man får undra
över all dess regelbundenhet!
Dock ibland man tycker,
den är full av nycker
som en kvinna uti jungfruburn . . .
»Nog för att jag kände
piken, som du sände.
Men det är ej jag, som skapt Naturen!» —
Hur nu saken vrids i snirklar hundra:
Jämt beundra
Skapelsen man må med villighet.

4. Hästskofyndet.

(De göra ett hästskofynd, vilket betyder lycka. Med ett vilt fantasipräng
uppmålar han för Frida deras blivande hem. Hon hejdar honom plötsligt med
användande av hans eget sätt att uttrycka sig: »En dröm är ej som fakta» . . .)

Allegretto

Tit-ta, tit-ta! En häst-sko vi hit-ta i blän-kan de grä-sen! Åh,

lyc-ka och tur! Säkert vi snart i det eg-na bo-et sit-ta med

alla stroforna utom 1:2

prick-i-ga gar-di-ner och få-gel i bur. Strax bak-om sta-den, där

2:dra strofen, se slutet.

grön kastan-je-ra-den ses ska-ka ö-ver ta-ken av blomster en skur.

(Flaggstång kan kvitta!) Åh, tit-ta, tit-ta! En häst-sko vi hit-ta. Åh,

Till 2:dra strofen (godtemplarmarsch på

lyck-a och tur! Lyssnar ny-fi-ken. Goodtemp-la-re-mu-si-ken, den

avstånd)

fö-res till vårt ö-ra vid vin-dar-nas vagg.

Titta, titta!
 En hästsko vi hitta
 i blänkande gräsen! Åh, lycka och tur!
 Säkert vi snart i det egna boet sitta
 med prickiga gardiner och fågel i bur.
 Strax bakom staden,
 där grön kastanjeraden
 ses skaka över taken av blomster en skur.
 (Flaggstång kan kvitta!)
 Åh, titta, titta!
 En hästsko vi hitta.
 Åh, lycka och tur!

Blåstar nappa,
 än vilda, än slappa,
 gardinen, — den far som en smattrande flagg,
 Frida tar av sig sin gula sommarkappa;
 vid fönstret hon sig lutar i snövita plagg.
 Lyssnar nyfiken.
 Goodtemplaremusiken,
 den föres till vårt öra vid vindarnas vagg.
 Fläktarne nappa,
 vad träden tappa
 och strö på vår trappa
 i morgonens dagg.

Köksdörren gnäller,
och Frida nu ställer
sin kosa ditut, men jag dröjer så trygg.
Forskar i rummet om målarfärgen faller
på dörrens fina ådring, naturlig och snygg.
Intet att klaga!
På piedestalen svaga
där breder sig en palm över Snöklockans rygg
Köksdörren gnäller,
och Frida håller
ur kannan, som sväller,
serverar så trygg.

Mattor gröna
med rosor, som sköna
sig flåta i druva och blad utav pil.
Lång som en dalkarl, en klocka höres döna
i rummet allra innerst, i allmogens stil.
Bilagor många
i ramar ögat fånga.
I mittens Fridas moder i svartkritisprofil.
Tänkspråken sköna
oss väcka, löna,
i bladhängen gröna
med hjärta och pil.

Tratten blänker . . .
Caruso oss skänker
en sång i den stunden, så ljus och så huld.
Nästan som gnistor i rummet ut det stänker.
Den rösten är visst skapad av pärlor och gull!
Ljuv är visiten —
men nålen bliver sliten;
det smattrar mitt i skivan, av ringlarne full . . .
Tratten, den blänker.
Som gnistor stänker
av sången, som skänker
oss pärlor och gull.

Bäst vi sitta,
en solkatt vill titta.
Den smyger sig in över fågelens bur.
Sångarens glädje till jubel kan oss smitta,
vi ville nästan dansa till kvittret i dur.

»Sakta, o sakta!
En dröm är ej som fakta.
Nog äro fakta säkrare till sin natur? . . .
Fakta kan kvitta!
Åh, titta, titta,
en hästsko vi hitta!
Åh, lycka och tur!

5. »På begäran.»

(Violoncellisten i Müller-Bezacks solistkapell spelar i utvårdshusets trädgård en sommarafon, på begäran av Rådmannen, Träumerei. En främling, som ej känner stadens vanor, stör dödystynaden, varvid förvirring uppstår. Allt slutar dock harmoniskt, tack vare violoncellistens kallblodighet.)

Moderato

ut-värds-hu-sets träd-gård

lyk-tor ski-na, men o-van-för har him-len lam-pan tänt. Åh,

så ki-ne-sisk ver-kar må-nen fi-na, när e-mot oss hans an-le

te är vänt! Men runt kring den-na him-la-krop-pen, du-ven, där

14

stå mot rym-dens mör-ka sam-met blå, de tu-sen stjär-nors vi - ta

(Violoncell)
Lento.

knappnålshu-ven, som ly - sa ned på san-dens snäc-kor små.

I utvårdshusets trädgård lyktor skina,
men ovanför har himlen lampan tänt.
Åh, så kinesisk verkar månen fina,
när emot oss hans anlete är vänt!
Men runt kring denna himlakroppen, duven,
där stå mot rymdens mörka sammet blå,
de tusen stjärnors vita knappnålshuven,
som lysa ned på sandens (cello)
snäckor små.

Uppå estraden, bakom blom, som glöda,
vi se en ensam man i mörk kavaj.
Han kramar ömt violoncellen röda,
som darrar fram den sången »Träumerei».
Hans bleka hand är spärrad över strängen,
och fingret skakar för var ton, så rund.
Ån är det som ett sus på sommarängen,
ån som en källa porlar (cello)
i en lund.

Då liksom stelnar allt, och lyss till sången.
En dvalans bild från Rosimundas hus:
Serveringsfröken styvnat har på gången
med lyftad bricka, fylld av stjärnors ljus.
Och Rådman, framåtlutad, stödd i kappen,
med rosig kind och silver i sitt hår,
ett leende han bär på stolta läppen,
som nog Musikens ängel (cello)
väl förstår.

mot H

Men plötsligt — mitt i denna djupa dvala
en röst hörs bullra över vita bord:
— »Kom hit, min pulla, så jag får betala!» —
I denna stund min tunga saknar ord.
I vrede vändas alla ljusa hattar,
och Rådman ryter genom trädgårn: »Tyst!»
När mannen i bersåen hänfullt skrattar,
blir Frida blek liksom en (cello)
marmorbyst.

Och ögon blixtra än, cigarrer blossa
i vredens iver över bordens rad,
när kyparn smyger bort att oss förlossa
från syndarn, dold bakom bersåens blad.
Ett mummel hörs, som väcker lätt förfäran,
när mannen gäldar vad han nyss förtärt.
Men kyparn varnar: »Solo på begäran!
det solot har ju Rådman (cello)
själv begärt!»

Dock — under tiden, trots den oron grymma,
vår musikanter med hår i sakta svaj,
vid fingerhopp, som klara strängar skymma,
till slutet nått på sången Träumerei.
Och liksom balsam gör i smärtans timma
så sänder sista tonen lugn i sinn. —
På blanka bricken visst en tår ~~av söt glimma~~
Förlåt mig, ädla Frida, (cello)
den var min!

12,
H det glimmar...

6. I Spaniens månsken.

(Romantisk aftonfantasi i ensamheten på det lilla vindsrummet).

Svenskt.

När mi-na tan-ka vil-ja ba-da i söderns månsken, fly de till Gra-

na - da. Då glöm-mer jag vår svens-ka la - - da med torv-täckt

tak in - vid sin blå - a sjö. Nu är just en av des-sa nät-ter: Ut-
(Spanskt)
Piu mosso

i min hand jag iv-ri-gt sät - ter ett par små go - da kas-tan-

jet - ter, och vil - da vi - sor vill jag kring mig strö. Då

Sista strofen.

stör - tar mitt i y - ran gla - da den gyll-ne brant; då slocknar mitt Gra-

na - da. — Jag å - ter ser vår svens - ka la - da vid sti - gen

skum, bland blå-klint och gull - viv. I vå - ta bloms-ter gå vi
Sostenuto.

sak - ta att Sver - ges må - ne ömt be - trak - ta... O, tro ej, jag vill den för-

ak - ta - fast Spa-niens ski - ner me - ra in - ten - sivi!

Energico.

När mina tankar vilja bada
i söderns månsken, fly de till Granada.
Då glömmet jag vår svenska lada
med torvtäckt tak invid sin blåa sjö.
Nu är just en av dessa nätter:
Uti min hand jag ivrig sätter
ett par små goda kastanjetter,
och vilda visor vill jag kring mig strö.

Då sjunker staden ur mitt minne
och Rådmans plank med popplarn därinne
Då glömmet jag vart streck med linne
ibland syrener på min svenska gård.
Caramba! Med min hand i sida
jag börjar som en orm mig vrida,
och svänger uti cirklar vida
mitt ben, som stramar i sin gyllne bård.

Och visan yr och flyr kring munnen,
som vattnet sprutar uti Lejonbrunnen.
Nu är min fosterjord försvunnen.
Jag rasar, raglar, glömsk av allt, som hänt.
Gitarrens klang blir mera yster,
och Spaniens dotter är min syster.
Varenda stund hon vill bli kysster
(betecknande för folkets temperament!)

Här gnata inga störda grannar!
Caramba! Vild och lycklig jag förbannar.

Då plötsligt jag i dansen stannar — — —
Bland mörka ögon — — blå en blick mig rör.
Jag slutar som en orm mig vrida.
Jag tyckte att jag skönjde Frida,
och hennes ögon syntes lida
och säga: »Sådant väldigt liv du för!»

Då störtar mitt i yran glada
den gyllne brant; då slocknar mitt Granada. — —
Jag åter ser vår svenska lada
vid stigen skum, bland bländigt och gallvi
våta blomster gå vi sakta
att Sveriges måne ömt betrakta . . .
O, tro ej, jag vill den förakta —
fast Spaniens skiner mera intensiv!

Bland

i afton skum
starkt styst
är skagens lif.
(då styst är skagens
lif)

7. Sommarutflykt med nykterhetslogen Hoppets sköld.

(Vid logen Hoppets Skölds utflykt framträda flera personer, bland vilka särskilt märkas basblåsaren Gustafsson, den rastlöse bestyraren Dahl, den listigt skämtfulle talaren samt den dystre, dansande smeden Blomström. Särskild uppmärksamhet väcker den unge målaren, kallad Pudding — ett stockholmsbarn — som varit inne på återupptagning två gånger och som från huvudstaden medfört de senaste dansnyheterna.)

a) Marsch till festplatsen.

Se, le-den förvir-ras och vack - la strax

in - nan vi sät-ta i gång. Där ru - sar, röd som en fack - la, bas-

blå-sarn i vil-das-te språng. Sin tu - ba så iv-rikt han ta - ger ur

säck-en, som liknar en kjol. Det är, som när Ska-pa-ren dra - ger ur

mol-net sin blän-kan-de sol. Sin skägghvast så lys-tet han trycker mot

bas-tu-bans sväl-lan-de mund. Det lik-nar en kyss, o, min Fri-da, i mu-

si - kens väl-sig-na de stund! Ska-ror-na slu-ta att vack-la, vid

smatt-ret vi sät-ta i gång. Stan-da-ret, likt fladd-ran-de fack-la, det

Ad. s. u. fly - ger från glim-man-de stång. *Sista versen.*

Se, leden förvirras och vackla
strax innan vi sätta i gång.
Där rusar, röd som en fackla,
basblåsarn i vildaste språng.
Sin tuba så ivrigt han tager
ur säcken, som liknar en kjol.
Det är, som när Skaparen drager
ur molnet sin blänkande sol.
Sin skägghvast så lystet han trycker
mot bastubans svällande mund.
Det liknar en kyss, o, min Frida,
i musikens välsignade stund!

Skarorna sluta att vackla,
vid smattret vi sätta i gång.
Standaret, likt fladdrande fackla,
det flyger från glimmande stång.

»Vad var det, som slog mej på kinden,
som slog mej i ansiktet nyss?»
Standartofsen flög ju i vinden
och gav dig en smällande kyss.
På fanan, den ljusblåa flamman,
syns globen med polerna små.
Än kramas den häftigt tillsammans,
än åter den väldig ses stå.

Den bild, som så skrynklas av vindar,
den är utav Jorden, vår mor.
Se, runt om ekvatorn sig lindar
ett bandage med en inskrift, jag tror!

Sulorna trampa och takta
på gatan, av daggen så våt,
och stirrande ögon betrakta
vår marsch och vår skinande stå.

Men strax intill Frida sig vänder
en man, det är talarn, vi se.
Nu knäpper han hop sina händer
på skämt, som han sorgset vill be.
Han ropar: »Papiret fallerar!
Spring efter papiret, herr Dahl,
för annars metts härrskap riskerar,
att inte det blir något tal!»

Han blinkar så listigt och skakar
i luften så lustigt sin hatt.
Från myllrande ledet då brakar
som en åska ett bullrande skratt.

Bastuban blixtrar vid kröken,
och tåget går halvt i en ring
mot skogen bak diset och röken
vid trum och vid klang och vid kling.

Flöjtisten, så mild uti dragen,
han torkar den blänkande stock
och sticker en näsduk bak kragen
och sjasar åt flugornas flock.
Men stirrande, ängslig, en annan
triangeln så plikttroget slår
med halmhatten långt ner i pannan,
där svetten som daggpärlor står.

Nu fanbärarn nästan tycks sjunka,
sitt läder han jämkar uppå,
och trummorna dundra och dunka.
Till vår svängbro vi hunnit ändå!

Landsvägens dammskyar fara
som rökpuffar ur en kanon
och svepa vår svettiga skara
i gyllne och rykande don.

~~Strax efter vår ås hörs en~~
~~häst. Han är eldig och glad.~~
Han drager en vagn till vår lusta
med röd och med gul lemonad.
Buteljalsar gnistra och tindra
av ståltråd, de stängslena små,
som frusande gulldrycker hindra
att spruta sin flod på oss två.

Och klirrandet hörs trots musiken,
fast bastuban likasom drar
ur avgrundens djupaste riken
en förfärande jättefanfar.

Titta! Vid skogskanten simmar
vår ström med sitt blänkande sken.
Den stimmar i morgonens timmar:
»Drick av mej! Jag är nykter och ren!»

Bak tåget
hörs frysa och
frusta

En häst - han
~~välldig set~~

b) Erinran.

(Sedan de upplöst på festplatsen, erinrar han Frida om, att de varit på
detta ställe någon gång förut. Frida minnes nog.)

Moderato.

Kän-ner Fri-da den plat-sen i--gen? »Åh, ja-ja-män, åh, ja-ja-

män, vad jag känner den igen! » Förr en bänk stod så murken bland

skog... » Jag minns den nog, jag minns den nog, och jag minns, hur fågeln

slog.» Där, som då fanns en ormbunksflock med

dag-gigt spin-del-flor, fladdrar tält-du-ken fest-ligt kring vårt

glada » post-kon-tor». Men se, björ-ken står va-kan-de

än! » Åh, jajamän, åh, ja-ja-män, den har bli-vit som en vän!»

Känner Frida den platsen igen?

»Åh, jajamän, ::

vad jag känner den igen!»

Förr en bänk stod så murken bland skog...

»Jag minns den nog ::

och jag minns, hur fågeln slog.»

Där, som då fanns en ormbunksflock med daggigt spindel-flor,
fladdrar tältduken festligt kring vårt glada »postkontor».

Men se, björken står vakande än!

»Åh, jajamän, ::

den har blivit som en vän!»

Festens gud skurit strå, brutit kvist . . .

»Det märkes visst! ::

Förr gick gräset till min vrist.»

Nu Naturen fått kortklippt sitt hår.

»Ah, jag förstår! ::

De ha klippt, så det förslår!»

Där blott finken i glädje slog sin drillande revelj,

~~dröj~~ tuban vid fruset av en socke ricksbutelj.

Men se, kullen är lik sig sen sist!

»Ja visst, ja visst! ::

den har .ej sin tuva mist.»

dänar

Bäcken sinar, och mitt i dess lopp . . .

»En kaffekopp ::

nu de låta få ett dopp.»

Snart den böljan har mistat sitt blänk.

»Ja visst! Åh, tänk, ::

när vi sutto i dess stänk!»

Där, som förr stod en tall, du vet, med surr av myggors sång,
skiner väckarelockan högt uti en såpad stång.

Ruskor vaja så matt i dess topp.

»Ja, titta opp! ::

Vimpeln snor kring gyllne knopp!»

Till Naturen ej Festen är vän . . .

»Åh, nänemän, ::

men nog glädes man åt den!»

~~Fridas så väl jag förtär . . .~~

~~Är bra mitt här? »~~

~~Det blev ruskat av en kär.»~~

Självt jag gärna vill tänka på de forna blomsterfält,
där bland fläktande tält de Fröjdens blåa fana ställt.

Väl, att björken posterar där än!

»Åh, jajamän, ::

den har blivit som en vän!»

c) I festglädjens yra.

Vivace

»Hjälp oss back-sa ta-lar-stö-len! Di har ställt'en mitt i so-len!»

Un-dan, Fri-da, ak-ta kjo-len! Skyn-da! Här man brätt-om får!

»Gus-tafs-son! Åh-i å back-sa!» O-van-för de fa-nor sax-a:

Glo-ber sväl-la, ör-nar flax-a ~~stax-fä~~ ~~dena k~~

Hör ba-ra, hur det skrat-tar: »Ha ha!» Bland flag-gor, hat-tar,

»Rätt-vi-sans» hjul jag fat-tar. Kan-ske lyc-kan rår!

vildt
när vän-
den går.

Blås-ten kaf-fe-doft oss sän-der, Gus-tafs-son på tu-ban vän-der;

drop-par blix-t-ra en i sän-der när han klaf-fen slår.

molto rit.

»Hjälp oss backsa talarstolen!
Di har ställt'en mitt i solen!» —
Undan, Frida, akta kjolen!
Skynda! Här man bråttom får!
»Gustafsson! Åhi å backsa...!»
Ovanför de fanor saxa:
Glober svälla, örnar flaxa
~~stax för å å å å~~
Hör bara, hur det skrattar:
»Ha ha!» — Bland flaggor, hattar,
»Rättvisans» hjul jag fattar.
Kanske lyckan rår!
Blåsten kaffedoft oss sänder,
Gustafsson på tuban vänder;
droppar blixtra en i sänder
när han klaffen slår.

Megan lärkan ovan klingar,
mänskan, yr, vill kastå ringar.
Så beräkande jag svingar
ringen — den i gräset tar!
Ej så lätt att spiken hinna.
Jag ett durschslag kunnat vinna.
Fridas ögon ivrigt brinna,
när jag kastat har. — — —
Skjutbanans jättar falla,
nicka, när skotten knalla
matt. Sådän villervalia!
Bort jag Frida drar.
Jag vill gå, där fiskdamm glimmar
spegelstel, och reven simmar!
Allvar, fly i festens timmar
under hornfanfar!

Plötsligt ses bestyrarn rusa
fram i gräset. Flaskor frusa,
puffa, klinga. »Ena ljusa
satar! Drickorn de lagt
mitt i solen, så de spricka!
Åtta hela sockerdricka!»
~~Vilka~~ blickar kan han skicka!
Vrede och förakt. — — —

vildt när
vinden
går.

Hem ska

Åker flyttas

Gungan tar sats och knakar,
paret på brådan skakar.
Nedanför ängsligt vakar
ansvarsfull en vakt.
Så med Frida vill jag fara
upp igenom luften klara
mot vår Junis runda skara
moln i snövit prakt!

d) Dansbanan.

Polka (Horn)

Dril-la på flöjten och bä-sa på bas-tu-ban!

Tiljor knaka och stängselskaka. ~~Ja~~ närmre maka! Jag vill ej för-sa-ka den

(Horn)

sprittande tav-lan vid bastubans toner.

Dej

Systrar bly-ga lik-som sig smyga till bröders rockslag och trogna bröst.

Blixt-ra bak granars rad eskornetter kla - ra, blir jag i

själen glad ut-av ske-net ba - ra. Fri-da, med blick i brand och

flammig rand på kin-den, ser, hur vart par tar land hos bil-jet-törn vid

(Horn)

grin - den. Dril-la på flöj-ten och ba-sa på bas-tu-ban!

Tiljor skaka, och stängsel knaka, och trummor braka vid hornens röst.

Drilla på flöjten **I** och basa på bastuban! (horn) **III** Dyster och sluten, men säker och tvingande (horn)

Tiljor knaka och stängsel skaka. Blomström spränger en flock och tränger sig fram — han blänger på vimplar och stänger. Ser ut som han hölle en drunknad i famnen! (horn)

Systrar blyga liksom sig smyga till bröders rockslag och trogna bröst.

Blixtra bak granars rad eskornetter klara, blir jag i själen glad utav skenet bara. Frida, med blick i brand och flammig rand på kinden, ser, hur vart par tar land hos biljettörn vid grinden.

Drilla på flöjten och basa på bastuban! (horn) Tiljor skaka, och stängsel knaka, och trummor braka vid hornens röst.

System bleka med dragen veka ej orkar neka att följa med.

Pudding med snabba sving löses från sin syster. Damen går nått omkring, följer lätt och yster. Konstfullt i snirklers garn de klyva häpen skara. Pudding, ett stockholmsbarn, modärnt kan dansa bara,

Dyster och sluten, men säker och tvingande (horn) Blomström spränger en flock, och tränger sig fram. Han blänger som han vred.

Dej

Olo!
tel
ombryt-
ning
af
ströfer-
na!

var

Blek är Bestyrarn,
men skämtfull och nojsande (horn)
för han fröken.

Se, nobla kröken
på armen! Röken
står tät som i öken.
Han glider så oljigt och backar
så sakta. (horn)

Dolsk, han tager,
sin dam. Han drager
liksom magneten en synål gör.

Yrande, under hopp,
sadelmakarn dansar.
Halmhatt på huvudknopp,
skjortveck som ett pansar!
Detta så ystra par
från Fröjdens riken, Frida,
gör, att mitt hjärta tar
ett skutt på vänster sida!

Blek är Bestyrarn,
men skämtfull och nojsande
ut ur röken
han för sin fröken
och nobla kröken
på armen gör.

Drilla på flöjten
och basa på bastuban! (horn)
Kjolar fläkta
och armar, sträckta
i höjden, fäkta!
Med ögonen släckta
nu systrarna hasas vid bastubans
toner. (horn)

Näsdruk flaggar,
och drickan fraggar,
där stängslet vaggar
vid dansens gång.

Frida med Talarn själv
— städad dans! — ses tjusa. —
Tankfull vid Nöjets älv
hör jag böljor brusa.
Bländas av hornens sken
— blixtar ut de sända. —
Vinden tar fatt i gren
och börjar notblad vända . . .

Drilla på flöjten
och basa på bastuban! (horn)
Frida fläktar.
Hon visst försmäktar . . .
Jag bjuder nektar
vid hornens sång.

8. Om kanalerna på Mars.

(Populär föreläsning för Frida på en bänk en sommarafon vid Kanalen. Stoffet synes han mera ha hämtat ur Familjejournalen, mindre ur Familjeboken.)

Andantino

I en kväll så klar, när

The musical score is written in 3/4 time with a key signature of one sharp (F#). It consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line begins with a rest for two measures, then enters with the lyrics 'I en kväll så klar, när'.

vinden drager svaler, fylld av ljuvlig doft, jag ej minns namnet på, tala vi på bänken

The musical score continues with a vocal line and piano accompaniment. The vocal line has the lyrics 'vinden drager svaler, fylld av ljuvlig doft, jag ej minns namnet på, tala vi på bänken'.

oin de små kanaler, som i Marsplanetens magra marker gå. • Kan man säkert veta? •

The musical score continues with a vocal line and piano accompaniment. The vocal line has the lyrics 'oin de små kanaler, som i Marsplanetens magra marker gå. • Kan man säkert veta? •'.

Nej, jag vill ej svära! Men törhända genom grå och konstig säv, konstigt skurna böljor,

The musical score continues with a vocal line and piano accompaniment. The vocal line has the lyrics 'Nej, jag vill ej svära! Men törhända genom grå och konstig säv, konstigt skurna böljor,'.

kons-tig far-kost bä - ra i en da-ger matt, som si - lad ge-nom väv!

The musical score concludes with a vocal line and piano accompaniment. The vocal line has the lyrics 'kons-tig far-kost bä - ra i en da-ger matt, som si - lad ge-nom väv!'.

vinden draga svala

*med en ljufvig
doft*

I en kväll så klar, när ~~vinden drager svala~~
fyllt av ljufvig doft, jag ej minns namnet på,
vi på bänken om de små kanaler, *# tala,*
som i Marsplanetens magra marker gå.
»Kan man säkert veta?» Nej, jag vill ej svära!
Men törhända genom grå och konstig säv,
konstigt skurna böljor, konstig farkost bära
i en dager matt, som silad genom väv!

»Säj, krumbuktar där i vattnets spegel alen?»
Åh, det tror jag ej! Men som en fackla röd
speglar sig, jag läste i Familjjournalen,
denna jordens ljus med dov och sällsam glöd.
Vilka dofter, som i kvällens vemod blandas,
ej författarn nämner. Jag ej spörja vill!
Men dem torde de få ganska svårt att andas.
Luften är så tung, och vinden är så still.

Ej jag vet, om marken där med blommor täckes,
om en Vår de ha i grönska, som hos oss,
om en Höstens lykta tändes där och släckes,
om ett snömoln yr vid bjällra och vid bloss.
Troligt är väl, att de någon glädje hava
till att tjusta le åt uti dagar grå.
Troligt är väl ock de nödgas att begrava,
nödgas sörja såsom vi vid kullar små.

»Fatta de med händer såsom människor taga?»
Lätt är fråga giva, svårt är svar att få.
Kanske de med lyktmaskögon varsamt draga,
letande varandra med små spröt och strå.
Medan Vetenskapen fåfängt söker flera
vägar för en hälsning genom luftens ström,
våra milda tankar vilja signalera,
vandra dit och blixtra utav vänskap öm.

Just i denna stund, när blåsten sakta fläktar
uti hattens flor — just den minut, som går,
kanske vid kanalen där en mö försmäktar
av en kärlek, gjord av samma slag som vår.
Kanske hennes stämma tunn och sällsam ljuder,
kanske att en kyss hon får i kvällen still . . .
»Tror du utav samma sort som Jorden bjuder?» . . .
Möjligt, denna sed hör Universum till!

9. Frida sörjer sommaren.

Moderato.

Skall Fri-da grå-ta, för att Sommarn

ten.

Piu mosso

a tempo

dött, för att den fäll-de snart sin gran-na blom-ma? Skall sor-gen

fär-ga Fri-das ö-ga rött? Det är väl bra, att Hös-tens dag fått

kom-ma. Den fi-na ast-ra-kan, jag Fri-da ger, den

har jag ta-git ut-av Hös-tens hän-der, och grann är him-me-len som

Fri-da ser, bak al-mens gal-ler lik-som rö-da brän-der.

Och fast nu

Skall Frida gråta för att Sommarn dött,
för att den fällde snart sin granna blomma?
Skall Sorgen färga Fridas öga rött?
Det är väl bra, att Höstens dag fått komma.

Den fina astrakan, jag Frida ger,
den har jag tagit utav Höstens händer,
och grann är himmelen som Frida ser,
bak almens galler liksom röda bränder.

Och fast nu Frida såg det bleka blad,
som sakta föll, att aldrig leva mera,
så får väl Frida ändå vara glad,
och inte sitta där och reflektera.

Därovan glimma stjärnor fler och fler,
som silvervita smycken ljuvt de ståta . . .
Skall Frida gråta, fast jag vänligt ber
och snällt och ömt, att Frida ej skall gråta!

10. »Havrekungens arv.»

(Besök på biografen, där den amerikanska miljonfilmen »Havrekungens arv» visas. Med stor förmåga att anpassa sig, spelar biografmusiken på det sorgsna stället i dramat Åses död, för att vid den solljusa upplösningen låta höra de friska tonerna av Kungl. Göta Livgardes paradmarsch. Att Fridas ledsagare lägger märke till dessa omständigheter, vittnar om, att han, utom Vetenskapen, även dyrkar Musiken.)

All? Mod? mm. $\text{♩} = 120.$

På

Vers 1. 2. 3. 4 5 6

bi-o-gra-fen sit-ta vi, när nyss sep-tem-ber-kväl-len kring

sta den svept sitt grå-a dok med reg-nets pär-le - - våd. Från

skran-ke-t hö-res som ett sus i - - från vi - o - lon - cel - - len. Det

snyftar till, ett bänkklockslår, allt me-dan skym-ning rår. Nu

blixt-ra bil-dens strömmar: där sti - ger lor-den bråd, lik-

v. 1. 2. 3. 4.
som i on-da dröm-mar, så mörk på du - kens våd. Mu-

vers 6 (slut.)
si - ken fest-ligt slu - tar med Gö - ta gar-des marsch.

vers 5
Det är den gam-la sa - gan om, hur

kvin-nan, den-na ve - ka, för - mår att tram-pa hjär-tan ned vid

sång och spel och glam. Hon mär-ker ej, att man-nens kin-der

fel!
se
not-
ma-
nus!
Blad
23.

ny

bli - va död - ligt ble - ka, hon vet ej all - var av, förr - än re-

vol-vern kom-mit fram! Han ho-tar att sig skju - ta. (Nu

blir mu-si-ken spröd. Det är som klang av lu - ta, det

är visst Åses död.)
Lento
accel

På biografen sitta vi, när nyss septemberkvällen
kring staden svept sitt gråa dok med regnets pärlevåd.
Från skranket höres som ett sus ifrån violoncellen.
Det snyftar till, ett bänkklock slår, allt medan skymning rår.
Nu blixtra bildens strömmar:
där stiger lorden bråd,
liksom i onda drömmar,
så mörk på dukens våd.

Han synes darra något grand uppå altanens stenar,
där skuggorna från träden leva som i verklighet.
Han får ett brev, han bryter det. Förstår du vad han menar? —
Så stirrar han emot oss ut i vrede, hård och het.
Nu vill han sig bemanna,
och sväljer i sin nöd,
och handen på hans panna,
far fram i feberns glöd.

~~han sliter, fast i jakte trots han skulle~~
sitt brev i tusen bilar, flingor — strör dem vitt omkring.
O, fagert är på duken se, hur friska vindar föra
de papperslapparna så brått på markens gång i ring.
~~Nu ser han~~ på sin klocka
med händ i häftigt darr,
och rökens moln sig flocka
så vilt från hans cigarr.

Vad är det, frågar du, min vän! Jag vill i mörkret svara,
bäst lorden ljudlöst går och går i väntan i sin park,
att brand det är i hjärtats djup, att det är kärlek bara,
fastän den kärleken är nog ovanligt vild och stark.
Bak trån vid vita murar
en kvinna lystet ser.
Åh, ögat, hur det lurar!
Ah, munnen, hur den ler!

Det är den gamla sagan om, hur kvinnan, denna veka,
förmår att trampa hjärtan ned vid sång och spel och glam.
Hon märker ej, att mannens kinder bliva dödligt bleka,
hon vet ej allvar av, förrän revolvern kommit fram!
Han hotar att sig skjuta.
(Nu blir musiken spröd.
Det är som klang av luta,
det är visst Åses död.)

Ah, gråt ej! Snart är allt förbytt i ljus och toner klara.
När »Havrekungens arv» han fått, hon vet, vad han är värd.
Snart drömma de vid brasans sken, långt bort från sorg och fara,
och lyckans änglar vaka strax vid deras huvudgård.
Se, lorden ömt sig lutar
mot blus av sidensars . . .
Musiken festligt slutar
med Göta gardes marsch.

*dom i Raseri
han ville
allt förgöra*

11. Krigssyn.

(Användande sig av de två franska uttryck han kände, målar han en krigsbild. Den sjuksköterska, om vilken han talar, torde i stort sett bära Fridas drag.)

Alla Marcia

Nyss låg jag bak en gren och sik-ta-de, tog korn på

fi-en-den, som flag-ga vid sin vall. Bak

tagg-tråd och bak sten det smatt-ra-de av horn. Men

plöts-ligt nå-got varmt vid ö-rat small. Jag

släpp-te mitt ge-vär, och sko-gen has-tigt vek lik-

som en dim-ma bort ut-ur min syn. Jag

såg en myll-rig här, så kän-de jag mig blek, så

blev jag kall som mar-ken och som skyn.

Nyss låg jag bak en gren
och siktade, tog korn
på fienden, som flagga vid sin vall.
Bak taggtråd och bak sten
det smattrade av horn.
Men plötsligt något varmt vid örat
small.

Jag släppte mitt gevär,
och skogen hastigt vek
liksom en dimma bort utur min
syn.

Jag såg en myllrig här,
så kände jag mig blek,
så blev jag kall som marken och
som skyn.

En liten fransk sergeant,
som ilade förbi,
han sade på sitt milda tungomål:
— Ni lever, inte sant?
Jag svarade: »Oui!»
men skönjde snart ej minsta
föremål.

Jag föll i mörkrets hägn,
jag lyftes som av vind
och svävade, men vingen icke bar.
Då kände jag ett regn,
ett ljumt, uppå min kind
och vaknade i livet ännu kvar.

Och vid min bädd hon satt
den spåda systern fin,
och hennes gråt det var, som
väckt mig nyss.

En blick som mörkan natt,
en blus av fin musslin
och brosch, så allvarsam, med
silverkryss.

Jag viskade: »Förbi!»
och såg i feberns brand
en puffig rök och röda blixstars
sken.

Hon sade: »Mon ami!»
och tog min heta hand,
och strök min panna från dess
lockar ren.

Ännu jag ser mig gå
i solig trädgårdsgång,
så sakta vid den franska vindens
fläkt.

Ifrån en tät berså
jag hör en kvinnas sång
Jag stapplar dit i randig sjukhus-
dräkt.

Då löses tungans band
och ord med kärlek i,
de falla såsom rosor från en gren.
Hon griper milt min hand,
hon viskar: »Mon ami»,
och stryker pannan från dess
lockar ren.

12. Fridas neutralitetsförklaring.

quasi all^o

»Nej, mitt hjärta har ej val, säger Fri-da. Nej, mitt hjärta har ej val i den-na

nöd! Jag vill va - ra ne - u - tral, sä - ger Fri - da, jag vill

va - ra ne - u - tral in - till min död.» Hon kan lu - ta sitt hu - vud i

handen tyst försig och skä - da vilda sce - ner på kri gets fjärran stig: Ho - par

myllra utan tal för att strida... Nu en by ser hon brinna ned, så röd! »Jag vill

va-ra ne-utral», sä-ger Fri-da. »Jag vill vara neutral intill min död.»

»Nej, mitt hjärta har ej val,
säger Frida.
Nej, mitt hjärta har ej val i denna nöd!
Jag vill vara neutral,
säger Frida,
jag vill vara neutral intill min död.»
Hon kan luta sitt huvud i handen tyst för sig
och skåda vilda scener på krigets fjärran stig:
Hopar myllra utan tal
för att strida...
Nu en by ser hon brinna ned, så röd!
»Jag vill vara neutral»,
säger Frida.
»Jag vill vara neutral intill min död.»

Med ett tidningsblad i hand
kan hon sitta,
medan brasan färgar hennes blus med gull.
Över arkets vita rand
vill hon titta,
men hon ryggjar strax tillbaks, av fasa full.
O, då blixtrar en tår på en sax i korgens vrå.
»Mig kvittar allt ententen, och Hindenburg också!
Var och en har sina kval.
Varje sida
har elände med bårar och med nöd.
Jag vill vara neutral»,
säger Frida.
»Jag vill vara neutral intill min död.»

Hennes broder är en vän
av ententen.
Glad han stormade en kväll vid lampans sken:
»Nu en seger vi igen
ha i väntan!
Snart blir pulver utav Hindenburgarns ben!»
Då var sällsamt att skåda, hur Frida reste sig,

hon sken i lampans skimmer, hon såg så klart på mig:
»Tack för alla fina tal . . .
Dem, som lida,
kan jag ynka, tills jag av gråt blir röd!
Jag vill vara neutral»,
sade Frida.
»Jag vill vara neutral intill min död.»

Sorgen blommar i vår dal,
bästa Frida!
Sorgen blommar, och ~~den~~ växer stark och rik . . .
Även jag är neutral,
bästa Frida.
Jag vill stödja vår regerings politik!
Men om trumman mig kallar en mulen morgonväkt,
må jag skynda till de andra vid blåa fanors fläkt.
Jag har intet annat val
än att strida!
Annat val har jag ej uti min nöd!

— — —
»Var du bara neutral»,
säger Frida.
»Var du bara neutral intill din död!»

13. Frida i vårstädningen.

(Bland träden i Fridas faders täppa iakttagar han utanför fönstren, en mid-dagsrast på våren, hur Frida, som erhållit ledighet för vårstädning, rastlös sysslar i hemmet. — Invärtes kärlekshymn.)

Något ljuvt och ängla-aktigt skiner omkring Fridas huvud, medge det!

Särskilt när bak vårens blomgardiner kring hon går med små och lätta fjät.

Icke något språng, som slår och skallar; fint, likt suset i en vass hon lopp.

Ändå står ej Frida, vad man kal-lar, på vår samhällssteiges högsta topp.

Något ljuvt och ånglaaktigt skiner
omkring Fridas huvud, medge det!
Särskilt när bak vårens blomgardiner
kring hon går med små och lätta fjät.
Icke något språng, som slår och skallar;
fint, likt suset i en vass hon lopp.
Ändå står ej Frida, vad man kallar,
på vår samhällssteiges högsta topp.

Hur hon i sin gärning så kan vara,
denna gärning, kall och praktiskt lagd,
Vetenskapen söka må förklara,
då jag själv står kärleksfullt försagd.
Springa kring med vattenfyllda käril,
torka prismorna kring lampans rand,
ändå bära sken av blom och fjäril,
av en våg, som glittrar vid sin strand.

Fönstrets vadd hon hastigt låter fara,
andas rutan klar i denna stund,
för att strax därpå med händer snara
gnida kopparkrukans matta rund.
»Karl den tolfte likfärds» alla kanter
putsar hon vid hostons glada sång.
Ljuvt nog vore för de blå drabanter,
om de kände handens mjuka gång.

Medan vårens blåstar glada dirra
uti takets telefontrådssträng,
byråns katt utav porslin ses stirra
tankfullt ned på Fridas spring och fläng.
Nu min ängels hand med hammarn bankar
broderiet fast vid lätta dån:
»Lägg inunder tröskeln tunga tankar
och din hatt och stav i stuguvrän».¹

Ej med bitterhet om livets lotter
talar jag med kärleksrösten min,
men jag jämför Rådmans milda dotter
tryggt med Frida, så till sätt som sinn.
Sade härskaren i frack och orden:
»Tag Astrea du, min dotter fin»,
flydde jag till Frida in på gården,
där hon jagar mal bakom gardin.

Vardags vind vid hennes ruta viner,
vardags damm står tätt i hennes fjät,
ändå något ånglaaktigt skiner
omkring Fridas huvud, medge det!
Där hon syns bland spannar och bland pallar,
kungligt strålar hon vid rök och dropp.
Ändå står ej Frida, vad man kallar,
på vår samhällssteiges högsta topp.

¹ I Fridas hem funnos tvänne väggklädnader den ena med inskriptionen »Lägg hatt och stav i stuguvrän» o. s. v. och den andra med »Vad rätt du tänkt» etc.

14. »Släpp fångarne loss!»

(De passera det å en grön sluttning liggande häktet, på vars vall en fånge under bevakning klipper buskar. Frida, gripen av vårens skönhet, utbrister: »Åh, släpp loss fångarne!» Det svar, han giver, utgör ett vackert bevis på social ansvars känsla.)

Allegro moderato, vers 1 och 5.

»Släpp fång-ar-ne loss, det är vår! Var män-ska i sin själ i

hgrun-den vill så väl!» Åh, ald-rig jag tror, att det går av

so-ci-a-la skäl, av so-ci-a-la skäl. Men —

gär-na för mig! Om jag kons-ta-pel vo-re, jag

öpp-na-de. Nyckeln kved på Fri-das mil-da bud: De

kom-me i trav, så vil-da ut de fo-re och

an-da-des av luf-ten ljum och så-ge vå-rens skrud! — Släpp

fång-ar-ne loss, det är vår! Var män-ska i sin själ vill väl, när

Vers 2. 3. 4.

grön Na - - tu - ren står.» När nat - ten är in - ne - (är

Fri - da nu med på mitt re - son - ne - mang?) för - skräckes vart sin - ne: En

klämt - ning i kyrk - tor - net klang! Och bort e - mot sö - der *se,*

pe - la - re rök står mot him - me - lens grund, ~~det~~ pyr, och det glö - der, och

Det
 # rök pelarn stiger
 mot himmelens grund!

brand - kå - ren bull - rar på stund! »Släpp fång - ar - ne loss, det är

vår! Var män - ska i sin själ vill väl, när grön Na - tu - ren står!»

»Släpp fångarne loss, det är vår!

Var mänska i sin själ
 i grunden vill så väl!»

Åh, aldrig jag tror, att det går
 av sociala skäl,
 av sociala skäl.

Men — gärna för mig! Om jag konstapel vore,
 jag öppnade. Nyckeln kved på Fridas milda bud:
 De komme i trav, så vilda ut de fore
 och andades av luften ljum och såge vårens skrud! —

»Släpp fångarne loss, det är vår!

Var mänska i sin själ vill väl,
 när grön Naturen står.»

När natten är Inne —

(är Frida nu med på mitt resonemang?)
 förskräckes vart sinne:

En klämtning i kyrktornet klang!
 Och bort emot söder

~~en pelare rök står mot himmelens grund,~~
~~det~~ pyr, och det glöder,
 och brandkåren bullrar på stund!...

»Släpp fångarne loss, det är vår!

Var mänska i sin själ vill väl
 när grön Naturen står!»

Det

Se, rök pelarn
 stiger mot
 himmelens
 grund!

Och Rådman är vaken;
 vid fönstret han skakar för kylande vind.
 I skenet från staken
 står dottern så bleknad om kind.
 En dörr börjar dundra.
 Ur mörkret framstörtar en svartskäggig man:
 »Tag hit ett par hundra!
 Nu brådskar det, gubbe, minsann!» ...
 »Släpp fångarne loss, det är vår!
 Var mänska i sin själ vill väl,
 när grön Naturen står.»

Med fickorna fulla
 av pengar han rusar mot dörren och lyssnar
 vänder: »Min pulla,
 ro hit med en smällande kyss!»
 »~~Den gamla, den~~ ryter,
 så blodet hos boven blir kallt som en is,
 och luft honom tryter:
 »Tag hellre min silverservis!»

— Släpp fångarne loss, det är vår!
 Var mänska i sin själ
 i grunden vill så väl!»
 Jag tvekar, som Frida förstår,
 av sociala skäl,
 av sociala skäl.
 Dock, gärna för mig! Om jag konstapel vore,
 jag öppnade. Nyckeln kved på hennes milda bud.
 Men stunden därpå jag brått från staden fore,
 och mina händer tvådde jag för följderna — vid Gud!
 »Släpp fångarne loss, det är vår!
 Var mänska i sin själ vill väl,
 när grön Naturen står!»

15. ~~Vårnatt~~stankar vid Fridas ruta.

(I Fridas gardin fanns en liten oval, föreställande ett alplandskap.)

dolce

Fri-da till ro sig lagt. Må-nen ski-ner ut-i sin största prakt på

observera att texten
 under musiken rättas
 öfverensstämmelse med rättelserna
 a manus

han
 # Men
 rådmannen
 ryter

Alfon

hennes fönsterplåt. Ack, som jag alltid sagt: När små jasminer dofta vid vårens vakt, blir

mild mitt hjärtas lät. Kun-de en kärlekstakt vid des-sa små gar-di-ner

gno-las av mig försagt till spanska lutors gråt!... Fri-da till ro sig lagt.

Må-nen ski-ner ut-i sin största prakt på hen-nes fön-ster-plåt.

Frida till ro sig lagt.
 Månen skiner
 uti sin största prakt
 på hennes fönsterplåt.
 Ack — som jag alltid sagt:
 När små jasminer
 dofta vid årens vakt,
 blir mild mitt hjärtas låt.
 Kunde en kärlekstakt
 vid dessa små gardiner
 gnolas av mig försagt
 till spanska lutors gråt!...
 Frida till ro sig lagt.
 Månen skiner
 uti sin största prakt
 på hennes fönsterplåt.

Älvan sin hamn har fällt.
 Blusens klängen
 blomma nu matt och snällt
 på stolen denna stund. (Fin.)
 Ängeln sin sko har ställt
 inunder sängen.
 Rosigt tapetens fält
 vill hägna hennes blund.
 Kanske hon skådar sällt
 den friska sommarängen,
 medan en fågel gällt
 sitt kvitter slår i lund... (D. C.)

Frida till ro sig lagt —
 månen skiner —
 anar ej vad jag sagt
 i tysthet på min stråt.
 Uti sin största prakt
 de små jasminer
 bakom staket stå vakt
 liksom i ömt försåt.
 Sakta är vindens takt,
 så blitt i natt han viner;
 blomflarn han hopabragt
 på gatan, blank och våt...
 Frida till ro sig lagt
 — månen skiner —
 anar ej vad jag sagt
 i tysthet på min stråt.

Hennes gardin jag fann
 ljus med ränder:
 Flicka med vattenspann
 och alp, så blå och skön. (Fin.)
 Ställig jag ser en man, Skådar en
 med vita tänder;
 tuppjädern vickar grann statlig man
 i jägarhatten grön.
 Hunden i stramat band
 sin nos mot alpen vänder.
 Mannen nu ser ett grand
 på flickan som i bön. (D. C.)

Kvinnan vid skogens rand —
 drag så veka! —
 lyftat sin runda hand.
 (Med Frida likhet rår). (Fin.)
 Önskar, från Sveriges land
 vi flytt att leka
 där som i snön ibland # hägt där
 den ädla blomman står!
 Här uti månens brand
 — vad tjänar till att neka! —
 glömmar jag Vardags strand
 och drömmen vingar får. (D. C.)

16. Fjärilen på Haga.

(Under någon tid hade han varit sysselsatt med läsning om Gustav III:s tide-
 varv i en romantiserad berättelse. Följderna visade sig vid en båtfärd. Frida,
 som genom sin broder hört oförmånligheter om den store Skalden, faller en
 störande anmärkning, vilken fäster sig i hans minne.)

Andantino

Jag minnes mycket väl en sång, jag gno-la-de, då böl-jan spo-la-de med

sol-be-gläns-ta stänk vår vi-ta båt, då

poco rit. *al tempo*

ud-den låg i bloms-ter och sig so-la-de och

sken och mäd-de gott i som-marns ståt. En

li - - ten sång, som gjord av ving - sus sva - - ga. Den

hand - la - - de om fjä - ri - len på Ha - - - ga.

rit.

Jag minnes mycket väl en sång, jag gnolade,
 då böljan spolade
 med solbeglänsta stänk vår vita båt,
 då udden låg i blomster och sig solade
 och sken och mädde gott i sommarns ståt.
 En liten sång, som gjord av vingsus svaga.
 Den handlade om fjärilen på Haga.

Och båten gled på vattnet, klart och strömmande,
 och åran, sömmande
 små silveröglor, dök i böljan sval.
 Jag talte mellan tonerna så drömmande
 om detta glada Sjuttonhundratat.
 Förlät dess flärd och karaktärer svaga
 för glädjens ros, som blommade på Haga.

Varenda väldig bubbla, som kom flyende
 blev till ett hyende,
 en kudde under vattengudar små.
 Men Frida, som satt rosig, lugn och syende,
 å toften (med en gullgul ådring på),
 hon märkte ej gestalter, som sig tvaga
 liksom najaderna i sjön vid Haga.

Jag såg en festlig tid i tanken blånande,
 av Diktarn lånande
 sitt leende vid hulda lutors språk.
 Då säger Frida något så förvånande:
 »Nog var *den* diktarn ändå ekivåk?»
 Jag stilla log, jag ville ej beklaga,
 jag endast sjöng om fjärilen på Haga.

Jag mig betvingade och sakta gnolade,
 och böljan spolade
 och gungade vår båt i sommarns vind.
 Då kom en fjäril fladdrande, som solade
 sig vit och skön tätt intill Fridas kind
 i avsikt att förtjusa och betaga.
 Han hälsade från fjärilen på Haga.

17. I Gustaf tredjes år.

con brio

Nju-ta, ba-ra nju-ta! Nju-ta, u-tan slu-ta, så var sed i Gus-taf

Sempre stacc.

tred-jes år. Dric-ka, spe-la lu-ta, med ra - - ke-ter skju-ta.

Glamm vid dans i damm från pudrat hår! När man vaknat nyss i

ro-sigt mor-gon-sken, vips! en sil-kes-strum-pa

på sitt ben! Ned för trap-pan ku-ta,

till en krog att nju-ta! Hor-net klang i ga-tor-na, och strå-ken ven. *(con bocca) chiusa*

Njuta, bara njuta!
Njuta, utan sluta,
så var sed i Gustaf tredjes år.
Dricka, spela luta,
med raketer skjuta.
Glamm vid dans i damm från
pudrat hår!
När man vaknat nyss i rosigt
morgonsken, —
vips! — en silkesstrumpa på sitt
ben!

Ned för trappan kuta,
till en krog att njuta!
Hornet klang i gatorna,
och stråken ven. (Horn.)

Kungen själv, så glader,
var all festens fader.
Jämt i kabinetet fann han på
dräkter, långa rader,
än med ess i spader,
än med knektar, röda hackor små.
Ropade på franska till sin kam-
marvakt:
— Kläd mig till kines i största
prakt!
Fler musikparader!
Glad är landets fader!
Rappa dej! Du hörde väl,
vad jag har sagt!» (Horn.)

Men ibland bak vägen
utav glädje låg en
list i denna stora diplomat.
Sändebudet såg e'n
stå där nöjd i hågen,
men på botten grodde allt hans
hat.
Dörren stängdes, — handen glittra
vid hans vink —
ensam stod han dyster med sitt
smink.

Gyllne spegeln såg e'n
sträng och mörk i hågen. —
Kupper han planerade
vid lutors klínk. (Horn.)

Stadsbon under tiden
söp och stöp i siden.
Vinet störtade som regn i rött.
Alltid gick det unnan:
— »Skaffa mer i tunnan!
Laga det blir riktigt starkt och
sött!»
Men i skogen täck, invid den
klara flod,
bryggde bonden själv en dricka
god.
Som en korkskruv vriden
röken steg i friden.
Kopparkitteln puttrade
så röd som blod. (Horn.)

Njuta, bara njuta,
låta vinet spruta.
Njuta, slå på luta
dag och år.
Huru det skall sluta,
när man ej vill pruta
på sin lystnad, var och en förstår!
Synd om Gustaf tredje dock jag
tycka skall.
Gott hans huvud var i alla fall.
Soln på slottets ruta
huld sitt guld sågs gjuta.
Rosorna, de regnade
kring tronens pall. (Horn.)

18. Bleka Dödens minut.

(Reflektioner sedan han sett en begravningsprocession med standar tåga förbi.)

Doloroso

Ja, du kommertill slut, ble-ka Dö-dens mi-nut, då med gran-ris min port blir

pydd, då min föns-ter-gar-din ut-av blom-mig sa-tin blir på

mit-ten i-ho-pa-sydd, då min hand har en ros i för-var, om vars

doft in-gen a-ning jag har. Ja, du kom-mer till slut, ble-ka

kvitar

Dö-dens mi-nut, då jag står där så gömd och skydd.

Ja, du kommer till slut,
bleka Dödens minut,
då med granris min port blir
pydd,

då min fönstergardin
utav blommig satin
blir på mitten ihopsydd,
då min hand har en ros i förvar,
om vars doft ingen aning jag har.
Ja, du kommer till slut,
bleka Dödens minut,
då jag står där så gömd och skydd.

kvitar

Stärkta veck överallt.
Allting ~~har~~ så kallt.
Kandelabern, den hyrda, bär
sina ljus utan glans,
och den svartaste frans,
som fanns köpa, den finnes här.
Våta kinder sig skymma i flor
såsom rosor i dimma, jag tror ...
Stärkta veck överallt.
Allting skiner så kallt
där, som Döden med lien är.

Under klockornas vin
in de bära terrin
på en blåmanglad duk, så ren.
Solen, blek bak gardin,
slår i glaskaraffin
ned en stråle med gullgult sken.
Gamla frackar ses runt kring mitt
stoft,
alla dunsta de malpappers doft.
Under klockornas vin
in de bära terrin,
en glacerad, med blom och gren.

Snart står kammaren kall
med sin svartklädda pall,
tom och dragig och väldigt arm.
Något bortrivet blad
av en krans far åstad
för ett vinddrag från fönstrets
karm.

Ute höras de pulsa i snön
under klockornas ängsliga dån.
Snart står kammaren kall
med sin svartklädda pall
och en bårduk på stolens karm.

Allt för mycket besvär ...
Jag så föga begär.
Bättre varit, att falla få
som ett blad faller ner,
virvlar runt och beger
sig till vila bland stoft och strå.
Daggen faller, och frosten gör vitt,
snart är bladet i smulor förspritt.
Allt för mycket besvär ...
Jag så föga begär
utav klockor och sånger då.

Ja ... Men har du en ros,
kan du lägga den hos
mig på kullen, när dock du går
vägen strax där förbi
under fåglarnas skri,
medan sommarn, den glada, rår.
Kan min ande med dimfingrar då
vänligt vinka — nog görer den så!
Som en fjäril, som vind
vill jag röra din kind
ibland kors och bland snäckor
små.

19. Duvdrottningen.

(Besök på cirkus Svecia, där »hela det kolossala och omtyckta jätteprogrammet» gives. Glansnumret är miss Daisy [även kallad Dassy] såsom duvdrottning på lina. Stadens unge vivör och eleganta bråkmakare Hasse Brickman [benämnd Musketören] uppträder störande.)

vivace

Röd-klädda stalldrängar iv-ri-ga streta, de svettas, ar-be-ta, ty ti-den är sen.

Slä-pa en stål-tråd och hammare leta, så blanka och he-ta i lampornas sken.

Blek direktören, med gnistrande ringar, ridspöt i handen helt o-ro-lig svin-gar.

Sä-ger så vär-dig: — »Allt er no fer-tig...»

Röd-kläd-da drän-gar för-svin-na med fart. — »Allt er no klart.

Allt er no klart. Skyn-ket sig kly-ver. I pär-lor och
Cirkusvals.
Basso marcato

vitt dan-sar miss Das-sy till run-de-lens mitt, sprit-ter med

be-nen och ni-ger med smak och kri-tar sin sko där bak.

Mild hen-nes häls-ning till bänk-ra - den går, kys-sar hon
 kas-tar med fly-gan-de hår. Bas-tu-ban högt in-vid
 tält-ta-ket grå, den tak-tar så öm-man-de då.

Den i Duvdrottningen förekommande valsen är länegods, en något omarrangerad vals, som visans förfärdigare i sin barndom hörde på cirkus, och vilken melodi han därefter nästan alltid erinrat sig i samband med cirkusföreställningar.

Rödklädda stalldrängar ivriga streta,
 de svettas, arbeta,
 ty tiden är sen.
 Släpa en ståltråd och hammare leta,
 så blanka och heta
 i lampornas sken.
 Blek direktören, med gnistrande ringar,
 ridspöt i handen helt orolig svingar.
 Säger så värdig:
 — Allt er no fertigt...
 Rödklädda drängar försvinna med fart.
 — Allt er no klart,
 Allt er no klart.»

Strå väl
 bättre
 under
 en
 freck!

Skynket sig klyver. I pärlor och vitt
 dansar miss Dassy till rundelens mitt,
 spritter med benen och niger med smak
 och kritar sin sko där bak.

Mild hennes hälsning till bänkraden går,
 kyssar hon kastar med flygande hår.
 Bastuban högt invid tälttaket grå,
 den taktar så ömmande då.

Se, hur miss Dassy, den milda, sig svingar,
 så ståltråden klingar
 och sänks vid ett hopp.
 Prövar med foten — en stalldräng hon tvingar
 med blicken: Han bringar
 mer krita dit opp.
 Frida, nu dämpar sig bastuban mera!
 Milda miss Dassy skall livet riskera.
 Sakta hon skrider,
 framåt hon glider
 liksom en ängel på stråle av sol.
 Fladdrande kjol!
 Fladdrande kjol!

Plötsligt de öppna en gyllene bur.
 Duvorna flyga så matta därur,
 flaxa med vingarne, susa och slå
 Snart fåglarne fäste få.

Dassy, den sköna, har lagt sig till ro,
 vilar så vit på sin glittrande bro.
 Duva i handen och duva i hår
 En duva på bröstkullen går.

Stalldrängen nedanför. ängsligt han vakar;
 när ställningen skakar,
 då skruvar han till.
 Plötsligt vid taket en trumvirvel brakar,
 så Frida sig makar
 mig närmre intill.
 Storögd miss Dassy ses ligga däroppe
 tills direktören hörs ropa: »Na! Hoppe!»
 Duvorna flaxa,
 Dassy ses saxa
 benen så snabbt. Hon i sågspånet står.
 Flygande hår!
 Flygande hår!

Dansande, trippande, hoppande tar
 Dassy bukettens, som vinande far.
 Larm uti cirkus! En åska, som går!
 Och tältduken ängsligt slår.

förbidas

Fin, societeten åt ljuvhetens bild
klappar, och Rådmannen småler så mild,
men ~~direktörens~~ förvildade son
han skriker: »Nu spricker trikan!»

Frida, ej vredgas, ej händerna knyta,
ej glädjen förbyta
mot sorgernas hamn!
Bildningen ofta är endast en yta,
det må ej förtryta.
Jag nämner ej namn...
Synen, den milda, förblir i vårt minne,
sköna miss Dassy skall stanna därinne.
Blid får den ljuva
smeka sin duva.
Titta! En pajas, i sågspånet sprang:
»Si maj en gang!
Si maj en gang!»

Bastuban taktar den valsen, så öm,
Frida ser Duvornas drottning i dröm.
Pajasens språng ibland sågspån, som yr,
ej hennes öga bryr.

Rödklädda drängarne inrusa snart,
framrulla blommiga mattor med fart.
Blixtrande vändes, vid muller och dån,
bastuban, väldig och skön.

20. F. S. F. Brödratoner på Societetens sommarfest.

(Efter sammanslagningen framträdde kören för första gången på Societetens stora sommarfest, anordnad till förmån för skytteföreningen. Därvid utfördes Vårt land enligt stadens press »med gott tillvaratagande av samtliga röstersurser och nobelt utnyttjande av nyanseringseffekterna». Vid detta tillfälle tändes hans åtrå att få ställa sig under sångarfanan.)

#

Alla marcia *Allegretto*

(»Vårt land, vårt land...») La-ga, Fri-da sä-kert ser dem!

The musical score is written in 2/4 time. The vocal line starts with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The piano accompaniment is in the same key and time. The lyrics are written below the vocal line.

Böj den kvis-ten un-dan strax! Le-darn has-tigt
tec-ken ger dem. Ba-sen ry-ter blek som vax.
Från en grav han lju-det häm-tar. O-van kra-gens lå-ga rand
skym-tar, när hans stäm-ma kläm-tar, a-dams-äpp-let blekt i-bland.

The musical score continues on page 69. It features a vocal line and a piano accompaniment. The lyrics are written below the vocal line. The score includes dynamic markings like 'molto rit.' and a key signature change to two sharps (F# and C#).

(Vårt land, vårt land...)

Laga, Frida säkert ser dem!
Bøj den kvisten undan strax!
Ledarn hastigt tecken ger dem.
Basen ryter blek som vax.
Från en grav han ljudet hämtar.
Ovan kragens låga rand
skymtar, när hans stämklämtar,
adamsäpplet blekt ibland.

(Vårt land, vårt land...)

Under gullregnträdet's klasar
står tenoren trind och skär.
Fin hans vita halsduk frasar.
En korall till mun han bär
under gullmustaschens slöja.
Nu den blir en purpurprick!
Läckra kvar hans toner dröja
ännu några ögonblick.

(Vårt land, vårt land...)

Gröna trän i molnig klunga
susa över folkets här.
Röda parasoller gunga
under gren, som blommor bär. —
Ledarn knäar — upp han rusar:
'Schy', han väser, sträcker hand...
Trotsigt, vilt från kören brusar
slutet på 'Vårt land, vårt land'.

21. Basens sorg.

(Nu medlem av kören, gör han bekantskap med bland andra kvartettens främsta andrabas, snickaren Alfred Malmund, en stilla och tålig man med ledsamma familjeförhållanden, men härlig stämma.)

Allegretto

Vå-ran bas så grannt kan sjung-a, som en kloc-ka stäm-man slår.

The musical score consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line is in G major and 2/4 time, starting with a treble clef and a common time signature. The piano accompaniment is in the same key and time, starting with a grand staff (treble and bass clefs). The tempo is marked 'Allegretto'.

Glöm-mer hem-mets sor-ger tung-a, när i kö-rens krets han står.

The musical score continues with a vocal line and piano accompaniment. The vocal line is in G major and 2/4 time, starting with a treble clef and a common time signature. The piano accompaniment is in the same key and time, starting with a grand staff (treble and bass clefs).

Glöm-mer svar-ven, som han jämt får tram pa, tram-pa, stam-pa un-der snä-sor

The musical score continues with a vocal line and piano accompaniment. The vocal line is in G major and 2/4 time, starting with a treble clef and a common time signature. The piano accompaniment is in the same key and time, starting with a grand staff (treble and bass clefs).

ge-nom mul-na år. Blek han blic-ka-er upp mot sa-lens lam-pa,

The musical score continues with a vocal line and piano accompaniment. The vocal line is in G major and 2/4 time, starting with a treble clef and a common time signature. The piano accompaniment is in the same key and time, starting with a grand staff (treble and bass clefs).

Lento

Solo

sval-get öpp-nas, a-dams-äpp-let går. »Lil-la få-gel, sjung i

molto rit.

The musical score continues with a vocal line and piano accompaniment. The vocal line is in G major and 2/4 time, starting with a treble clef and a common time signature. The piano accompaniment is in the same key and time, starting with a grand staff (treble and bass clefs). The tempo is marked 'Lento' and 'molto rit.'.

lin-den! »Sjung i lin-den, sjung i lin-den!» »Lil-la

få-gel, sjung ur brädd-fyllt bröst!» Ljuvt te - no-ren, mjuk som som-mar-

vin-den, to-ner smäl-tan-de till ba-sens tröst.

Våran bas så grannt kan sjunga,
som en klocka stämman slår.
Glömmer hemmets sorger tunga,
när i körens krets han står.
Glömmer svarven, som han jämt
får trampa,
trampa, stampa
under snåsor genom mulna år.
Blek han blickar upp mot salens
lampa,
svalget öppnas, adamsäpplet går.

Solo:

»Lilla fågel, sjung i linden!»

Kör:

»Sjung i linden,
sjung i linden!»

Solo:

»Lilla fågel, sjung ur bräddfyllt
bröst...!»Ljuvt tenoren, mjuk som som-
marvinden,
toner smältande till basens tröst.

Ofta, Frida, stunden före
en konsert, bland spån han står,
lämnar frun sitt sista öre,
där hon slamrar, vild och svår.
Med kastrulln i hand hon börjar
banna:

— Hemma stanna
får jag jämt, när »herrn» på fester
går!»

Tålig basen rynkar knölig panna,
Sorgens bild i frack och lurvigt
hår.

Solo:

»Ro och stillhet nu sig sänker.»

Kör:

»Ro sig sänker!
Ro sig sänker!»

Solo:

»Stillhet över slott och koja rår...»
Vår tenor med rösten ljus, som
blänker,
stänker balsam mildt i basens sår.

Rev gardinen nyss i trasor,
stämjärn hon i golvet slog!
Snickarn, van vid hemmets fasor,
mild, med nubb i munnen, log.
-- Ge' dej ut å ödsla flera pengar!

Alla drängar
sjunger i den körn', det vet jag
nog!»

Buller, muller, vita ögonblängar!
Basen stilla fracken på sig drog.

Solo:

»Sköna syner för mitt öga...»

Kör:

»Sköna syner!
Sköna syner!»

Solo:

»Sköna syner för mitt öga stå.»
Vår tenor vill basen kungligt
löna:
Smäktande och ömt hans toner
gå.

Värst det var på »Sångardagen».
Hon vid dörren stod på vakt,
medan salen, genomdragen
utav flaggor, sken av prakt.
Väste upp till Ledarn, med sin
pipa:

— Jag ska knipa,
eran bas, den fina herrn, där står!»
Ledarn häftigt pinnen syntes gripa,
luften klöv: En klang mot taket
går!

Solo:

»Fridens ängel stilla skrider...»

Kör:

»Fridens ängel
stilla skrider.»

Solo:

»Står med öppen famn vid Kväl-
lens dörr...»

Ljuvt tenorn för våran bas, som
lider,
sjunger tröstande som aldrig förr!

Obs! äfven ändringen i texten under numret en end. Hon.

22. Aftonsamkväm i F. S. F.

Brödratoner.

(Efter Sångardagen, med särskilt inbjudna gäster. Man lägge här märke till, hur tenoren Gyllberg vill avlägsna sig, då kvartetten skall sjunga sitt bästa nummer, »Sov, hulda ros, i ro!»)

Sostenuto con spirito

(»Sån-ga-re!») Små gla-sen de stäl-la. Nu dör-rar bör-ja smäl-la, och
 ba sar bull-ra bars-ka i rum-met strax in-vid. Och to-ner-na sväl-la, te-
 no rer-na, så gäl-la sig krä-ma och sig harska och läm na bor-dens frid. Och
 Le-darn ses ta-ga åt väs-ten för att dra-ga ur den sin sil-ver-pi-pa, med

Sostenuto con spirito

ljud av få-gel-kvid. (»Sån-ga-re!») Det lju-det, det sva-ga, som
 så kan sam-man-dra-ga en sång-ens storm, o Fri-da, lik
 då-net av en strid. Än-nu det sur-rär och sor-lar och murrar. Vid
 fönstret stå tvänne: »Säj inget om henne!» Min broder förstå mej. Låt bli att förgå dej. »För-

Fine 2° 3° vers.

Fine

gå mej! Vem är som för-går sej, mån-trol» (»Sån-ga-re!»)

»Skyn-da sej, Ve-ra, kom hit och ser-ve-ra! Ta ing-a par-fym-flas-kor

och sej ge-ne-ra!» Men blek and-ra ba-sen bland glitt-ran-de gla-sen går

en-sam, en vål-nad i Fröj-der-nas bo. (»Sån-ga-re!») Sig skal-let för-

Sostenuto

vär-rar: »Till samling, mi-na her-rar, så att vi få be-gyn-na: »Sov,

Vers 4.
hul-da ros, i rol» Le-darn sig vänder, med skäl-vande händer han
Tempo I.

makar sin skara: Nå, Gyllberg? »Kan varal» Tenoren försvinner, till tröskeln han hinner och

gno-lar så retfullt, när hastigt han går. (»Sån-ga-re!»)

Sårad han blivit. Vem är det som givit ett glåpord åt Gyllberg? Är någon, som drivit? Och

ledarn går neder, han trugar och beder. Snart hyllad tenoren bland sångarne står.

5. vers
som
vers 1.

(Sån—ga—re!)

Små glasen de ställa.
Nu dörrar börja smälla,
och basar bullra barska
i rummet strax invid.
Och tonerna svälla —
tenorerna, så gälla
sig kråma och sig harska
och lämna bordens frid.
Och Ledarn ses taga
åt västen för att draga
ur den sin silverpipa, med ljud
av fågelkvid.

(Sån—ga—re!)

Det ljudet, det svaga,
som så kan sammandraga
en sångens storm, o Frida, lik
dånnet av en strid.

Ännu det surrar
och sorlar och murrar.
Vid fönstret stå tvänne:
— Säj inget om henne!
— Min broder förstå mej...
Låt bli att förgå dej...
— Förgå mej! Vem är som för-
går sej, måntro?

(Sån—ga—re!)

— Skynda sej, Vera,
kom hit och servera!
~~Ta inga parfymflaskor och sej~~
~~genera!~~

Men blek andra basen
bland glittrande glasen
går ensam — en vålnad i Fröj-
dernas bo.

(Sång—ga—re!)

Sig skallet förvärrar:
»Till samling, mina herrar,
så att vi få begynna: »Sov, hulda
ros, i ro!»

Små usla parfymflaskor! Vi
vill ha flera!...

Se manus III

Rökmolnen flagga
och simma och vagger
kring stärkveck i båga
och kinder, som låga.
— Ett glas kan vi hinna...
— Åh, Vera! O, kvinna!
— Nej släpp mej! Jag ropar!
Hon skrattande flyr.

(Sån—ga—re!)

— Allt var för gålet.
Hon slök kapitalet.
Jag sålde i tid, fast jag tveka i
valet...
Men prövande stilla
tenorerna drilla
bak sorlet och bullret och röken,
som pyr.

(Sån—ga—re!)

Sig skallet förvärrar:
»Till samling, mina herrar,
så att vi få begynna: »Sov, hulda
ros, i ro!»

(Sån—ga—re!)

Strax samlade alla!
Nu slutar sorlet svalla,
och gästerna se stilla
mot körn, som står i ro.
Och ledarn hörs tralla
ett sakta: »Lalla, lalla».
Det cisset kan förvilla.
Den takten är ej god!
Hans pipa, den kvider
och bådars brus omsider.
Nu blixtrande med pinnen han
slår en bågig bro.

(Sån—ga—re!)

Tenorerna nynna,
och basarne begynna.
Snart hela kören brusar: »Sov,
hulda ros, i ro!»

Di

Vårt sorl
har slutat

a

23. Uppror i kören.

(Tvedräkten inom Brödratoner, vilken kör på sitt standar låtit brodera en brodershand, som griper en annan, slår ut i full låga. Hans uppfattning om sångens enande betydelse tager sig de vackraste uttryck.)

Morceato. m.m. d. 103

Prop-ra kör! Vem kan a-na! Vem kan väla-na o-ron stör, fläk-tar vild ut-

i din fa-na, där en Brodershåndsig-rör! Ing-en tror, ing-en tän-ker,

djävulen blän-ker med ett grin just när fri-den li-ka-som skän-ker

stjär-nors sken åt me-lo--din. Bak-om stärk-veck ste-la

vred-ga-de böl-jor sval-la. Ljus-blå-a ö-gon ske-la,

ro-si-ga mun-nar tral-la; kö-ren lät-sas vän-skap, slu-ten tätt,

tril-lar, dril-lar stäl-la, ljust och lätt! Ing-en kan a-na, ba-sen

rul-lar så vred i grun-den, ing-en kan a-na, te-no-ren har

bit-ter smak i mun-den, fastän han skriker: »Glad såsom fågeln i morgonstunden.»
molto rit.

Prop-ra kör!
allegro. Vem kan a - na, vem kan väl a - na o - ron stör,

fläk-tar vild ut - - i din fa-na, där en Bro-ders hand sig rör!

Propra kör!
Vem kan ana! Vem kan väl ana
oron stör,
fläktar vild uti din fana,
där en Broders hand sig rör!
Ingen tror, ingen tänker,
djävulen blänker
med ett grin
just när friden likasom skänker
stjärnors sken åt melodin.
Bakom stärkveck stela
vredgade böljor svalla.
Ljusblåa ögon skela,
rosiga munnar tralla;

kören låtsas vänskap, slutet tätt,
trillar, drillar stilla, ljuvt och lätt!
Ingen kan ana, basen rullar så
vred i grunden,
ingen kan ana, tenoren har bitter
smak i munden,
fastän han skriker: »Glad såsom
fågeln i morgonstun-
den.»

Propra kör!
Vem kan ana, vem kan väl ana
oron stör,
fläktar vild uti din fana,
där en Broders hand sig rör!

Folket lyss,
folket tjasas, folket begrundar...
Som till kyss,
mild tenorens mun sig rundar,
fast jag vet, den svor helt nyss.

(Fin.)

Ledarns hand pinnen nappar:
Luften han klappar,
ringar slår.

Men ibland han takterna tappar,
vredgat spretar stritt hans hår.
Nyss i saln det kackla:

— Blindpipor kan vi slippa!»

— Du vill ha körn att vackla!...»

Röd sågs tenoren trippa:

— Hut! Jag bildar kör på an-
nat håll!»

— Bilda du! Och drag för fan
i våll!»

Ord utav kärlek ljusa nödgas i
sång man stamma

Nog hörs tenoren susa »Kärlek,
o tänd din flamma»,

fastän han ryta ville. »Må djä-
vulen dej anamma!»

(D. C.)

Propra kör!

Jag vill lova, jag vill bedyra —
löftet hör:

Allt till gott jag söker styra,
medan orons våg sig rör. (Fin.)

»Vackra sky» må vi sjunga
utan den tunga
vreden dov.

Blixtar, som i ögonen ljunga,
släckas snart i Sångens hov.

Trampar mig tenoren,
vill jag ett handslag bjuda.

Dundrar emot mig, svor en
bas, skall min stämma ljuda:

— Trogna ädla broder, än en
gång

minns, att hjärtats nyckel heter
sång!»

Snart skall ~~ej ondskan fradga~~
~~över på alla kanter,~~

~~enigt~~ få åter susa, brusa kring
berg och branter

»Dåne som åskan bröder» och
»Muntraste musikan-
ter!» (D. C.)

Sångens brus
sakta domnat. Tystnad orkanen,
stumt vårt sus.

Dörren stängd. På våta planen
grälar körn i kvällens ljus. (Fin.)

Ledarn står blek om kinden,

— kappan i vinden
slår och far —

ropar till tenoren vid grinden:

— Tisdag, fem, vi övning har!»

Denne gnolar bara,

gällt han en gullton rullar:

— Öva din hesa skara

tuppar! Men andra bullar

blir det strax, när kören klyvs itu!»

— Inte ska du gnälla, skälla nu!»

Andre tenorn, som står och röker
på husets trappa,

börjar på hån att hurra smått
och i händren klappa,

ropar: »Ja, krusa Gyllberg, han
är ju Carusos pappa!»

(D. C.)

Enigt

Skola andmans
andar rika
på alla kanter.

24. Beskrivning över Näckens rosor och vattnet.

Moderato.

(Vid båtfärd en afton.)

Gör en ki-ka-re av han-den, Fri-da, skå-da Näc-kens ro-sor

i vår vik! Gung-an-de, de si-da in-vid si-da lyss-na till sin fa-ders

harp-musik. Näcken är en myt, men böljans röst är en sanning till vårt

hjär-tas tröst. Om dess skönhet ing-a lär-da stri-da, vå-gens vi-sa är på

era mellandag!

käns-la rik... Gör en ki-ka-re av

Lento *altempo*

han-den, Fri-da, skå-da Näc-kens ro-sor i vår vik.

Gör en kikare av handen, Frida,
skåda Näckens rosor i vår vik!
Gungande, de sida invid sida
lyssna till sin faders harpmusik.
Näcken är en myt, men böljans röst
är en sanning till vårt hjärtas tröst.
Om dess skönhet inga lärda strida,
vågens visa är på känsla rik...
Gör en kikare av handen, Frida,
skåda Näckens rosor i vår vik.

Vill en Näckens ros man söka fånga,
märkes nog hur den tillbaka dras,
liksom snält, av starka händer många,
dolda under vattnets spegelglas.
Sorlar ej var våg, ur slummern väckt:
'Ryck ej blomman från min blåa dräkt'...

(Fantasin kan måla dikter långa,
medan båten går med sakta fras!)
Vill en Näckens ros man söka fånga,
märkes nog hur den tillbaka dras.

Vattnet ville jag beskriva även,
ofta jag det djupt studera tänkt.
Stundom gränar denna blåa väven,
stundom stjärnor i dess sömmar blänkt.
Liksom svarta korn strös ut ibland,

skrynklor virvlas utav vindens hand,
plötsligt mörknar ytan, så att säven
bländgul ter sig, utav sol bestänkt...
Vattnet borde jag beskriva även,
ofta jag det djupt studera tänkt.

Mest jag älskar trotsig våg, som krusar
stolt sitt hår och hög mot stranden går.
Blanka vattnet Frida mera tjusar,
där det lugnt kring Näckens rosor står
med en aftonsky i spegelns ring.
Kvinna vek! Jag tadar ingenting!
Lugna bröst må ej ha våg, som brusar.
Orons sinne, orons våg förstår...
Mest jag älskar böljan, när den krusar
stolt sitt hår och hög mot stranden går.

Men — alltunder det jag talar, glida
vi vid årans slag mot stilla vik,
där de gunga, sida invid sida,
Näckens rosor små vid svag musik.
Skymnings flor fördunklar sikten snart.
Solens röda äpple föll med fart,
böljor synas friska, mera strida...
Se, den fagra bild, en saga lik! —
Gör en kikare av handen, Frida,
skåda Näckens rosor i vår vik!

25. På Richelieus tid.

(Efter läsningen av »De tre musketörerna».)

Allagretto.

På Ri - chelieus tid var en fallgrop som noll, och en dolk liksom en leksak, ser

The musical score consists of a vocal line in treble clef and a piano accompaniment in bass clef. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is common time (C). The melody is simple and rhythmic, following the lyrics.

Fri - da, och mus-ke - tö - rens kap - pa bar blod - be - stänkt fäll, som

The musical score consists of a vocal line in treble clef and a piano accompaniment in bass clef. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is common time (C). The melody is simple and rhythmic, following the lyrics.

fladd - ra - de kring glim - man - de sli - da. I cel len, där stod munken och

The musical score consists of a vocal line in treble clef and a piano accompaniment in bass clef. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is common time (C). The melody is simple and rhythmic, following the lyrics.

ba - ka - de sitt gift. Den fi - na sam - mets - mat - tan var

The musical score consists of a vocal line in treble clef and a piano accompaniment in bass clef. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is common time (C). The melody is simple and rhythmic, following the lyrics.

vä - gen till en grift. En man, som bu - gu vac - kert och var

The musical score consists of a vocal line in treble clef and a piano accompaniment in bass clef. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is common time (C). The melody is simple and rhythmic, following the lyrics.

mjuk och ti-mid, det var Djä-vu-len på Ri-che-lieus tid.

På Richelieus tid var en fallgrop som noll,
och en dolk liksom en leksak, ser Frida,
och musketörens kappa bar blodbestänkt fäll,
som fladdrade kring glimmande slida.
I cellen, där stod munken och bakade sitt gift.
Den fina sammetsmattan var vägen till en grift.
En man, som buga vackert och var mjuk och timid,
det var Djävulen på Richelieus tid.

Och lyste jasmin under mångloben klar,
tycktes själva friden sträcka ut handen,
den friden mörka sorger i mantelen bar,
den tystnan dolde rovet och branden.
Nu börja blommor regna. Se, bak jasminens topp
en jesuit sig smyger på trädgårdsstegen opp!
Om månen i en dolk begynner blixtra därvid,
det är ingenting för Richelieus tid!

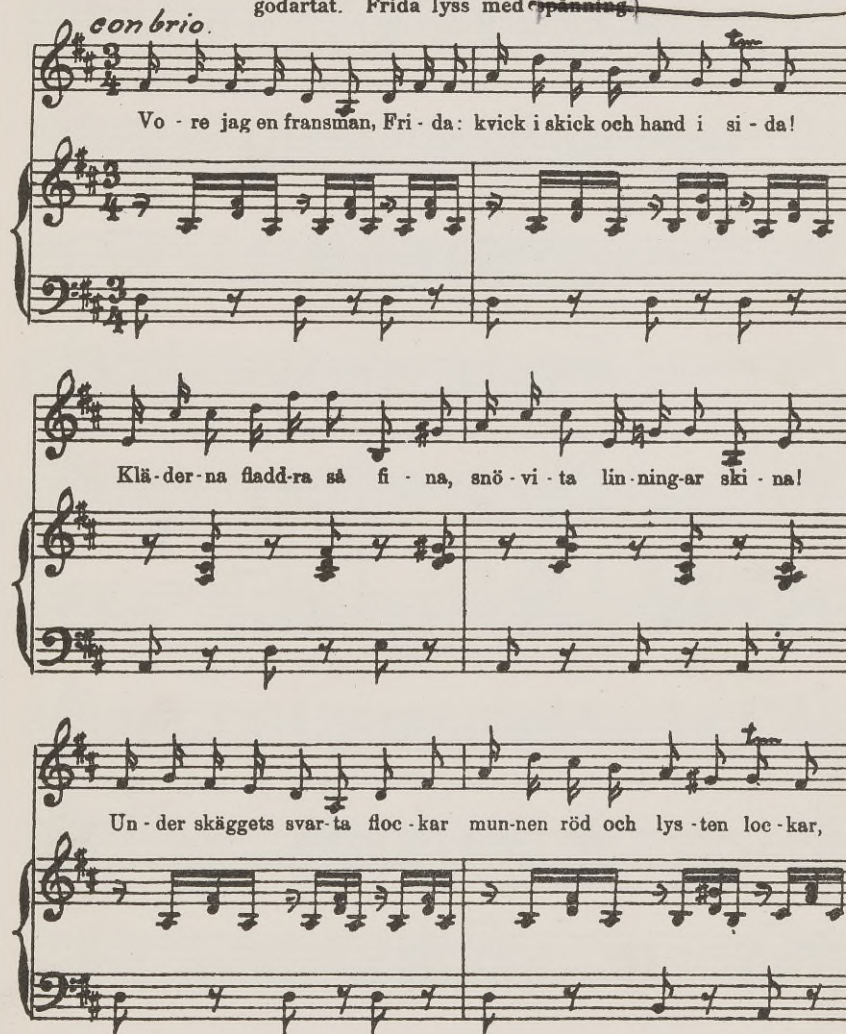
Baronen, han blänker och bugar sig grannt
framför Richelieu, som gnider sin haka:
'Berätta, herr baron! Är det sant, är det sant?'
Han stirrar i kamin, som hörs spraka,
och rör liksom i tankar en knapp i sin tapet:
Baronen sjönk i golvet! Varthän? Åh, ingen vet!
'Vart tog baronen vägen', väste Richelieu blid,
och smög in uti salongernas frid.

En röd biggarå ibland lövverket sken
med sin inma, fin och frostig, på kinden,
och späd grevinna bröt den från darrande gren,
fast bladen viska varning i vinden.
På gröna trädgårdsbänken, där bleknade hon av.
Snart klämtar klosterklockan i sorg vid hennes grav...
Den röda biggaråen, djupt i trädgårdens frid,
den var Döden uppå Richelieus tid.

Han ropade korpen, som flaxar på stig,
att de dolda ränker strax rapportera.
Han värvade en våg för att lyssna åt sig,
han manade ett träd: »spionera!»
Han Kärlek hade städslat som tjänare och sagt:
»Hav dolken i beredskap, stå troget på din vakt!»
Och Kärleken — den bugade så mjuk och timid
och blev Djävulen på Richelieus tid.

26. Duellen i Bolognareskogen.

(Efter läsandet av en roman med franskt motiv ikläder han sig vid samtal med Frida en fransk förförars skepnad och råkar i duell, vilken dock slutar godartat. Frida lyss med *spanning*.)

con brio.

Vo-re jag en fransman, Fri-da: kvick i skick och hand i si-da!

Klä-der-na fladd-ra så fi-na, snö-vi-ta lin-ning-ar ski-na!

Un-der skäggets svar-ta flok-kar mun-nen röd och lys-ten loc-kar,

abs!
Äfven änd-
ningen i
texten under
musiken!
ent. Han. IV
A intresse.

tand - ra - den blix - rar och skym - tar vid tju - san - de smil.

Blic - ken från ö - gat, den stack som en glö - dan - de pil.

Hå - ret: ett mör - ker, som böl - jar för vin - dar - nas il.

Vo - re det af - ton, med blänkan - de nag - lar jag gre - pe min käpp,

ys - tert en vi - sa kom fly - gan - de ö - ver min spet - sa - de läpp.

Bort i - från sta - den med surr och ka - fé - er jag läng - tan - de drog.

Mångloben sken. Få - geln på gren kvittrande kvad i den ljum - ma Bo -

log - na - re - skog. Där i en glän - ta ljuv ses hon vän - ta, den

al tempo

svekfulla franska frun. Ah, så hult hon log! — Vo-re jag en frans-man, Fri-da,

kvick jag gick, med hand i sida. Under min väst världens varmaste hjär-ta slog.

Vore jag en fransman, Frida:
kvick i skick och hand i sida!
Kläderna fladdra så fina,
snövita linningar skina!
Under skäggets svarta flockar
munnen röd och lysten lockar,
tandraden blixtrar och skymtar vid tjusande smil.
Blicken från ögat, den stack som en glödande pil.
Håret: ett mörker, som böljar för vindarnas il.
Vore det afton, med blänkande naglar jag grepe min käpp,
ystert en visa kom flygande över min spetsade läpp.
Bort ifrån staden med surr och kaféer jag långtande drog.
Mångloben sken.
Fågeln på gren
kvittrande kvad i den ljumma Bolognareskog.
Där i en glänta
ljuv ses hon vänta,
den svekfulla franska frun. Ah, så hult hon log! —

Vore jag en fransman, Frida,
kvick jag gick, med hand i sida.
Under min väst världens varmaste hjärta slog.

Fastän det var sent på natten,
syntes nog på dammens vatten
svanornas skepnader simma —
frasande vågringar glimma.
Stum den franska frun vill luta
sig emot mitt bröst och njuta.
Endast en suck denna heliga tystnaden stör.
Plötsligt en knäpp av en kvist bakom bänken jag hör.
Smattrande ropar en stämman: »Jag ser er monsjör!»
Båda vi upprusa, svanorna flaxa i skräck på sin våg.
Bakom, med ~~hjärtans~~ ögon, en man ibland buskarna låg.
Varje sekund är en oro, som sticker i hjärta och håg.
Svekfulla frun,
vit som ett dun,
dånad sig sträcker i susande gräsenas våg.
Mannen bak trä'na
dammar av knäna,
reser sig, ~~smattas~~ rösten: »Min maka jag såg!»

Fastän det var sent på natten
tog jag artigt av mig hatten,
räckte visitkort, som innerst i plånboken låg.

gnost.

rande

skälfror
på rosten

~~Timmarne som blixtar glida,
Nu är jag beredd att strida.
Dagen därpå sekundanter
samlas från alla de kanter.
Höstens bleka blader föllo,
träden dem ej längre höllo,
lät dem dansa sin sorgliga dans uti lund.
Svartklädda herrar stå samlade nu i en rund.
En tager klockan och säger: »En enda sekund!...»
Mäter med benen en sträcka och räknar så sakta för sig:
— Tio å elva... Det prasslar av vissnade löven på stig.
Nu i min hand får jag trycka, vid blodröda bladernas fall,
svarta pistoln,
svarta pistoln,
tung som en sten och som Döden så sträng och kall.
— Färdigt att börja!», —
O, jag må sörja!
Frida, minuten är inne:
En skakande knall! —~~

Självt jag sköt ett skott i marken.
Fjenden han sköt i barken.
Ingen näns döda trots känslornas frasande svall.

Se manus
IV!

Nu den bleka solens bränder
målar uppå träden ränder.
Jag och min fiende råkas,
ädel och artigt vi språkas:
— Ej monsjör vet av förfäran...
— Ah, man vill väl värja äran! —
Milt vi förlikas, när skymningen blåfärgad rår.
En sekundant med så likgiltigt ansikte står,
rensar pistoler och nytraste visslingar slår.
Kall blir i skogen att känna den susande höstvindens bris.
Där mellan träden vi skymta i fjärran-det glada Paris.
Trygga tillsammans vi vandra i skuggan bland prasslande blad.
Ej någon nöd!
Ingen är död!
Snart uti surret vi gå vid palatsernas rad.
Strax vi i gamman
sitta tillsammans.
Den svekfulla frun har sig ånkrat i ~~tårarnas~~ bad. —
Vore jag en fransman, Frida,
kveck jag gick, med hand i sida.
Lekte med hjärtan och död såsom vinden med blad!

27. Svartsjukans demon.

(Vid en offentlig tillställning har vivören Hasse Brickman (musketören) hjälpt Frida på med en kappa. Frida fällde sedan något yttrande om, att »han förefaller» i alla fall». Detta grodde länge uti honom innan explosionen en eftermiddag inträffade i Fridas bostad. Det otäcka hänskratt, han uppsände, var icke hans eget, utan troligen hämtat ur någon bok.)

bra

»Säg, var-för mumlar du ständigt och sue-kar du så e-län-digt? Åh,

ing-en-ting för frö-ken att ta-ga sig il-la vid! Hon

sä-kert gla-da-re säll-skap får om nå-gon li-ten tid, och

me-ra e-le-gans vid sin si-da. Ha--ha! Jag

skra-tar så sar--do-niskt åt Fri-da. Ha--ha! Men

kun-de jag en lätt - nad åt hen - ne be - - re - da, jag gär-na gick och

grum-la - de vår lil - la kla - ra vik. Det bubb-la-de ett ö-gon blick, snart

blev det lugn och re - da bland vå-gor-na, som fra-sa - de en sakta gravmu-

sik. Ej böl-jan mer sig väl-dig bröt. En halmhatt på det blanka flöt. På

strandens sten ett li - tet brev man hit - ta se'n när

någ-ra da - gar fa - rit: »Hav tack för vad som ha - va - rit!»

»Säg, varför mumlar du ständigt
och suckar du så eländigt?»

Åh, ingenting för fröken att taga sig illa vid!
Hon säkert gladare sällskap får om någon liten tid,
och mera elegans vid sin sida.

Haha!
Jag skrattar så sardoniskt åt Frida.
Haha!

Men kunde jag en lättnad åt henne bereda,
jag gärna gick och grumlade vår lilla klara vik.
Det bubblade ett ögonblick, snart blev det lugn och reda
bland vågorna, som frasade en sakta gravmusik.

Ej böljan mer sig väldig bröt.
En halmhatt på det blanka flöt.

På strandens sten
ett litet brev man hitta se'n
när några dagar farit:

»Hav tack för vad som varit!»

»Så hemskt du börjar att skämta!
Jag får visst min syster hämta...!»

Åh, kalla det ej hemskt, vad jag talade stilla nyss.
En kvinna tröstande gåvan får i form utav en kyss.
En gentleman nog gärna sig lånar.

Haha!
Jag skrattar så sardoniskt och hänar.
Haha!

Men medan hopen ropar förvirrad och draggar,
och snipors ränder virvla uti vattenbrynet grå,
en kvinna — nämner inga namn! -- får känna ångerns taggar,
men blott en stund, ty utanför en gentleman ses gå.
Men när *min* hand, så blek, är fast
i sävens rot — en rosenkvast
får *kvinnans* hand!
Hon griper den vid rodnads brand. --
Kring mig, som ej kan tänka,
små glada löjor blänka.

»Jag trycker fingret i örat,
så jag ej mera kan höra't!»

För all den del! Men lämna den ringaste springa kvar,
så hon får lyss till det glada sus, som gravens tårpil har.
Ej kärlek nämns på stenen med bården.

Haha!

Ty »sångarbröder uppreste vården».

Haha!

Det är en plats, så stilla, där blänkande grönskan
hörs rassla kallt i höstetid, när bladet brandgult far.
Den lilla finken ovanför har länge närt en önskan
att svinga sig till Nilens land, där han en älskling har,
men kvittrar: »Jag vill bo hos dig
en liten tid. Så bitterlig
du grovs i mull.

I mull, i mull för kärleks skull...

Men sov i jorden bara.

Nu finnes ingen fara!»

»Och detta blott för att kappan
han häktade på i trappan!»

Jag ej så noga känner allt, vad han gjort och gör,
men gratulerar min fröken till en ståtlig »musketör»!
Jag henne ser i brudslöjan skrida.

Haha!

Jag skrattar så sardoniskt åt Frida.

Haha!

Åh, gråt ej... Kan jag Frida en glädje bereda,
jag gärna räcker handen till försoning än en gång...
Jag fyller hennes blåa vas med rostigt grön reseda,
jag lyss till »Rosens doft» i kväll vid vandring, ljuv och lång.
Glöm Dödens alltför hemska bild,
jag målade av vrede vild!
Göm pärlor små!
De trilla tätt ur skrinen blå...
Ah, de så salta smaka...
Jag tager *allt* tillbaka!

28. Tröst i Naturen.

Frida har under lördagens brådska på kontoret erhållit en skarp förebråelse, enligt hennes försäkran orättvis. Bitterheten efter denna händelse kvarstår på söndagsförmiddagen. »En annan tänker och gör så gott en kan», sade Frida. Då hon envisas att ej vilja tala om annat, utbrister han efter

Andte cantabile en kort ordväxling:)

Vet Fri-da vad! Jag kan ej dis-ku-te-ra bland grö-na blad, när
mild vårsommarler. Jag vi-lar glad, jag vill mig in-tres-se-ra i
so-lens bad för fäg-ring-en, jag ser. Den kla-ra bild! En
mång-fald vä-na fli-kar av äng så mild, av skog med gran och björk. Hör

ped. ped. ped. ped.

for-sen, skild från oss av grönt, predikar och mässar vild med stämman, dov och mörk!

Vet Frida vad!
 Jag kan ej diskutera
 bland gröna blad,
 när mild vår sommar ler.
 Jag vilar glad,
 jag vill mig intressera
 i solens bad
 för fågringen, jag ser.
 Den klara bild!
 En mångfald väna flikar
 av äng så mild,
 av skog med gran och björk.
 Hör forsen, skild
 från oss av grönt, predikar
 och mässar vild
 med stämman, dov och mörk!

Ej ölvagn kör,
 ej bondens mjölkskjuts klingar,
~~ej~~ stör,
 från vår fabrik, så röd.
 Jag hör, jag hör,
 hur ovan oss sig svingar
 en fågelkör
 i blåst och solskens glöd.
 Konstapelns fot
 ej trampar här bland gräsen;
 vid fredad rot
 går myran kry och glad.
 Glöm Vardags hot,
 glöm bort dess gråa väsen!
 Tag hälsning mot
 från klara böljors rad!

Förgät ej så
 de ord, hon själv broderat,
 när sorger slå
 på orättvisans jord.
 De orden små,
 jag ofta observerat
 på lärsten grå
 strax ovan fönstrets bord.
 Av rosor stänkt
 ett tänkspråk ljusblått färgas,
 med blad behängt
 det talar hjärtat till:
 »Vad rätt du tänkt
 kan ej av tiden härjas.
 Vad rätt du tänkt,
 vad du i kärlek vill!»

Se, scener små,
 som i Naturen spelas!
 Se, moln, som gå
 på himlen av och an,
 sig sammanslå,
 att åter lätt fördelas,
 så sten och strå
 få sol, som nyss försvann!
 Bland gröna blad
 man bör ej diskutera.
 I solens bad
 nog domna smärtans sting.
 Vet Frida vad!
 Jag vill mig intressera
 i högsta grad
 för glädjen runt omkring.

RÄTTELSE: I nottrycket har den sista takten å vers 6 av Havrekungens arv bortfallit. Versen avslutas med enbart ackompanjemang som notskriften utvisar å sid. 99, andra notradsgruppen (takt n:o 3) å sidan, diminuendo, varefter det saknade slutackordet i d dur tillfogas.

Rätt den utgår!

Den märkligaste Bellmans-editionen!
FREDMANS EPISTLAR,
FREDMANS SÅNGER
och
MUSIKEN TILL BELLMAN.

Med originallitografier och talrika vinjetter av
YNGVE BERG.

Inb. i trenne praktband. 112 kr.

Bellmans-sällskapets upplaga av
BELLMANS SKRIFTER.

I. FREDMANS EPISTLAR. Text, musik och
kommentar. 18 kr.

II. FREDMANS SÅNGER. Text, musik och
kommentar. 14 kr.

FLICKAN I HAVANNA
OCH ETT PAR VISOR TILL

diktade av

EVERT TAUBE

samt försedd med teckningar av

KURT JUNGSTEDT.

4: 75.

ALBERT BONNIERS FÖRLAG